

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

148

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Leszek Dyduch

ZNACZENIE ODPRawy
DO SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2015

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 54 egz.

Spis treści

Wstęp	5
1. Istota odprawy do służby prewencyjnej	7
1.1. Definicja pojęcia „odprawa do służby prewencyjnej”	7
1.2. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby patrolowej	8
1.3. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby obchodowej	10
1.4. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby konwojowej i realizacji doprowadzenia	11
1.5. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby ruchu drogowego	12
2. Wymogi prawidłowego prowadzenia odprawy do służby	13
2.1. Wymogi miejsca odprawy	13
2.2. Cechy policjanta prowadzącego odprawę do służby	14
2.3. Obowiązki policjanta odprawiającego	15
2.4. Obowiązki policjanta odprawianego	16
3. Metodyka prowadzenia odprawy do służby	17
3.1. Czynności przygotowawcze odprawiającego do przeprowadzenia odprawy do służby.....	17
3.2. Zalecane metody i techniki prowadzenia odprawy do służby.....	18
3.3. Realizacja odprawy do służby prewencyjnej.....	21
4. Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej	29
4.1. Funkcje odprawy do służby prewencyjnej	29
4.2. Efekty prawidłowo realizowanych odpraw do służby prewencyjnej	29
5. Dokumentowanie odprawy do służby prewencyjnej	31
5.1. Dokumentowanie przebiegu odprawy przez policjanta odprawiającego	31
5.2. Dokumentowanie przebiegu odprawy przez policjanta odprawianego	32
Bibliografia	35
Załączniki.....	37
Protokół odprawy do służby konwojowej.....	37
Formularz książki służby patrolowej	39
Protokół odprawy policjantów do służby patrolowej.....	41
Przykładowy zapis policjanta z odprawy do służby patrolowej w notatniku służbowym...44	

Praktyka pracy policyjnej potwierdza decydujący wpływ prawidłowej organizacji służby prewencyjnej i kierowania nią na efektywność i kształtowanie dobrego wizerunku Policji w społeczeństwie. Dobrze organizowana i kierowana służba w sposób pośredni przyczynia się do utrzymania wymaganego stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Stan ten najbardziej uwidaczniają wyniki dotyczące ujawniania i rozliczania przestępstw oraz wykroczeń, zatrzymywania ich sprawców, gromadzenia dowodów ich winy, a także zapobiegania popełnianiu tych czynów.

Pojęcie **organizacja służby prewencyjnej** oznacza zespół czynności polegających na analizowaniu, planowaniu, przygotowaniu policjantów do służby, ich rozmieszczeniu w terenie, koordynacji i wykonywaniu oraz kontroli służby w celu realizacji zadań, do których Policja została zobowiązana ustawowo¹. Definicja ta określa elementy procesu organizacji służby. Odprawa do służby prewencyjnej zawiera projektowanie i rozpoczęcie realizacji tych czynności. Będąc jednym z trzech rodzajów bieżącej kontroli tej służby, odzwierciedla jej organizację oraz wskazuje przyszły stan przebiegu dla policjantów, którzy wykonują czynności wobec obywateli w tzw. terenie. Jest również widocznym przejawem kierowania tą służbą. Cele i funkcje takiej odprawy są tożsame dla tych komórek, mimo że wewnętrzne przepisy prawne Policji regulujące ich służbę przedstawiają w różnym zakresie temat prowadzenia odprawy do służby. Dla niektórych komórek regulacja odprawy do służby jest zawężona i nie pozwala w całości spełnić funkcji oraz roli pokładanych w organizacji każdej służby policjantów kierowanych w rejonu służbowe, stanowiąc tym samym swoistą przeszkodę w jej doskonaleniu. Jako pewne usprawiedliwienie można przyjąć specyfikę wykonywanych przez każdą z tych komórek zadań. Jednakże niezależnie od rodzaju komórki organizacyjnej odprawa policjantów do służby powinna obejmować pewne stałe etapy, spełniać wymogi metodyki jej prowadzenia, wykorzystywać dostępne narzędzia informatyczne (np. System Wspomagania Dowodzenia – dalej w skrócie SWD², SESPol³ – System Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji) oraz być ukierunkowana na osiągnięcie jej uniwersalnych celów oraz funkcji.

Podstawowym celem niniejszego opracowania jest przedstawienie analizy przepisów prawnych oraz propozycji rozwiązań w zakresie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia odprawy do służby prewencyjnej. Jest ono skierowane do policjantów służby prewencyjnej, aby doskonalili swój kunszt, a przez to proces jej organizacji i wykonywania zadań, ze szczególnym zaakcentowaniem roli odprawy do tej służby.

¹ § 2 pkt 19 zarządzenia nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 119, z późn. zm.), określane dalej „zarządzeniem nr 768/2007 KGP”.

² § 2 ust. 1–3 zarządzenia nr 453 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie form i metod przetwarzania informacji wspomagających kierowanie niektórymi działaniami Policji podejmowanymi w celu wykonania zadań ustawowych (Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 27, z późn. zm.).

³ § 2 pkt 19 zarządzenia nr 71 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości oraz systemu kontroli zarządczej w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 142).

1. Istota odprawy do służby prewencyjnej

1.1. Definicja pojęcia „odprawa do służby prewencyjnej”

W literaturze przedmiotu odprawa do służby jest zaliczana do zaplanowanych roboczych spotkań policjantów z ich przełożonymi lub wyznaczonymi policjantami pełniącymi funkcje nadzorcze, mających na celu dokonanie określonych ustaleń, przekazanie pewnych informacji, skompletowanie niezbędnego wyposażenia lub innych środków koniecznych do pełnienia służby⁴. Jako widoczny i wymierny element organizacji służby i kierowania nią zawiera możliwość wpływania na wygląd, postawy, inicjatywę i zaangażowanie policjantów w służbie, jej jakość i efektywność, stanowiąc kumulację czynności i działań, które bezpośrednio lub pośrednio kształtują spiralę innych czynności i działań w pełnionej służbie lub na nie wpływają. Jest pewną soczewką ogniskującą stopień wykorzystania możliwości organizacyjnych, posiadanych środków materialnych oraz zasobów ludzkich w zależności od zadań i potrzeb służby, uwidacznia ich stan oraz dążenia do jego ulepszenia.

W praktyce policyjnej należy odróżnić odprawy do służby od odpraw służbowych określanych mianem narad służbowych i definiowanych jako planowane lub spontaniczne spotkanie policjantów zajmujących stanowiska kierownicze lub eksperckie albo pełniących funkcje nadzorcze w celu przedyskutowania lub dokonania analizy określonych problemów, zagadnień (spraw) i wskazania konkretnych rozwiązań, opracowania planów działania lub ustalenia zadań określających kierunki dalszego postępowania.

Prawidłowa organizacja służby w Policji (bez względu na jej charakter, zakres i rodzaj realizowanych zadań) ma istotny wpływ na zwalczanie zachowań oraz zjawisk godzących w bezpieczeństwo i porządek publiczny i zapobieganie im. Doświadczenia potwierdzają, że zasadniczo każde rozpoczęcie przez policjantów służby związanej z realizacją zadań wobec obywateli powinno być poprzedzone właściwie przygotowaną i przeprowadzoną odprawą. Odprawa do służby stanowi ważny etap organizacji służby policjantów i kierowania służbą, i nie może być realizowana w sposób improwizacyjny czy przypadkowy, gdyż zazwyczaj rzutuje na dalszy przebieg i efekty służby. Łącząc w sobie organizację służby z jej bieżącą kontrolą, a nawet elementami bezpośredniego nadzoru, powinna w efekcie potwierdzić lub spowodować odpowiednie przygotowanie każdego policjanta kierowanego do wykonywania zadań i obowiązków służby, a tym samym zapewnić optymalność pełnienia służby. W sytuacji stwierdzenia braków lub uchybień odprawiający powinien podjąć czynności niezbędne do ich wyeliminowania i zapobieżenia wystąpienia im w przyszłości. Doświadczenia wskazują, że efektywność pełnienia służby jest wprost proporcjonalna do prawidłowego przygotowania teoretycznego, umiejętnościowego, psychicznego oraz organizacyjnego każdego policjanta skierowanego do pełnienia takiej służby. Widocznym rezultatem stanu przygotowania do pełnienia służby są: wygląd policjantów, ich postawa, zaangażowanie, odpowiedzialność i rzetelność w czasie realizacji zadań służbowych.

⁴ Zob. W.S. Majchrowski, *Zlecenie zadań służbowych w Policji. Zarys problematyki*, Słupsk 2013, s. 40–41.

Obowiązujące przepisy prawne w zakresie pełnienia służby niektórych komórek organizacyjnych służby prewencyjnej dają podstawę do sformułowania definicji pojęcia „**odprawa do służby prewencyjnej**”⁵. Pojęcie to można zdefiniować jako **zespół czynności kontrolno-organizacyjnych, których celem jest zapewnienie optymalnej realizacji zadań określonej służby przez odprawianych policjantów, poprzez spowodowanie posiadania przez nich właściwego wyposażenia i uzbrojenia, wiedzy i umiejętności zawodowych, zapewnienie im niezbędnych informacji, określenie zadań, przekazanie dokumentów oraz umotywowanie do efektywnego pełnienia służby.**

W tej definicji przeważają czynności kontrolne, dlatego **odprawa do służby jest zaliczana do jednego z rodzajów bieżącej kontroli służby**, oprócz kontroli wykonawstwa zadań oraz rozliczenia takiej służby. Występuje w fazie przygotowywania policjantów do służby i może wiązać się ze stosowaniem określonych środków nadzoru⁶.

1.2. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby patrolowej

Pełnienie służby patrolowej, w tym również prowadzenie odpraw jest regulowane przez zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym, a także przez zarządzenie nr 14 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 kwietnia 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym⁷.

Zgodnie z § 2 zarządzenia nr 768 **służba patrolowa (lub patrolowanie)** to wykonywanie zadań służbowych przez policjanta lub grupę policjantów w patrolu pieszym lub z wykorzystaniem środka transportu służącego do przemieszczania się w określonym rejonie służbowym, na wyznaczonej trasie patrolowej lub w określonym miejscu zagrożonym. W praktyce patrolowanie jest jednym z wielu zadań, jakie policjanci realizują w tej służbie, oprócz takich zadań, jak np.: legitymowanie osób, realizacja interwencji własnych lub zleconych, doprowadzeń oraz zatrzymań osób, a więc stanowi element tego pojęcia. Ponadto oprócz wykonawstwa zadań w służbie policjanci uczestniczą między innymi w odprawie do służby, mogą być objęci kontrolą pełnienia służby, są obejmowani jej rozliczeniem⁸.

Aby policjanci służby patrolowej prawidłowo realizowali jej zadania, niezbędne jest prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie odprawy do pełnienia tej służby. Podstawą prawną do jej przeprowadzania są § 25–28 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji. Zgodnie z tymi przepisami przygotowanie policjantów do służby patrolowej sprawdza się na odprawach lub indywidualnie. Odprawę przeprowadza bezpośredni przełożony policjanta lub inny policjant wyznaczony przez kierownika jednostki Policji posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe, szczególnie z zakresu służby prewencyjnej. Powinna ona mieć charakter krótkiego przekazu informacji, w miarę możliwości z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, dotyczącego konkretnych informacji o bieżącej sytuacji związanej ze stanem bezpieczeństwa w rejonie, i wpływać na wzrost poziomu wiedzy oraz umiejętności policjantów. W odprawie powinien uczestniczyć policjant służby kryminalnej, w celu udzielenia informacji niezbędnych do realizacji działań zewnętrznych, w tym dotyczących współpracy w celu wykrycia sprawców

⁵ Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym.

⁶ K. Czarniecki, A. Osierda, T. Węglowski, *Analiza zagrożeń*, s. 28–29.

⁷ Dz. Urz. KGP poz. 35.

⁸ L. Dyduch, *Przygotowanie i dyslokacja służby patrolowej policjantów*, CSP Legionowo 2012, s. 7.

przestępstw i wykroczeń. Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnie uzasadnionych, dopuszcza się przekazanie tych informacji przez prowadzącego odprawę.

Bez odprawy, w szczególnych sytuacjach, mogą rozpoczynać służbę patrolową tylko policjanci posiadający odpowiednie doświadczenie zawodowe w zakresie służby prewencyjnej, którzy uzyskali zgodę bezpośredniego przełożonego. Wówczas policjanci mają obowiązek zgłoszenia rozpoczęcia i zakończenia pełnienia służby policjantowi odpowiedzialnemu za nadzór nad przebiegiem służby w jednostce nadrzędnej lub dyżurnemu tej jednostki, w zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych, dokumentując te czynności w Systemie Wspomagania Dowodzenia lub w innej dokumentacji dotyczącej organizacji służby oraz notatniku służbowym policjanta lub na nośniku elektronicznym, tak aby zapis zawierał w szczególności: wskazanie stopnia, imienia, nazwiska oraz funkcji przyjmującego informację, uzyskane informacje oraz zadania doraźne⁹.

Obowiązkiem prowadzącego odprawę policjantów do służby patrolowej jest:

- 1) zapoznanie policjantów z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki i poleceniami kierownictwa, a także przekazanie zadań doraźnych oraz określenie sposobu ich wykonania i taktyki działania;
- 2) wskazanie rejonów i czasu pełnienia w nich służby oraz miejsc i czasu przerw w służbie;
- 3) przydzielenie cedułów patrolowych;
- 4) określenie składu patrolu oraz wyznaczenie dowódcy w przypadku patroli wieloosobowych;
- 5) przekazanie informacji dotyczących dyslokacji sił policyjnych oraz, i w miarę możliwości, sił podmiotów pozapolicyjnych realizujących zadania w rejonie pełnienia służby i bezpośrednio przyległym;
- 6) określenie i sprawdzenie wyposażenia oraz uzbrojenia indywidualnego policjantów stosownego do charakteru, czasu i sposobu wykonywanej służby oraz jednolitego umundurowania zgodnego z obowiązującymi przepisami;
- 7) przypomnienie o zasadach zachowania bezpieczeństwa przez policjantów podczas wykonywania zadań;
- 8) zwrócenie uwagi na stan psychofizyczny policjantów;
- 9) określenie sposobu utrzymywania łączności z dyżurnym jednostki Policji.

Prowadzący odprawę dokonuje sprawdzenia znajomości przez policjantów: podstawowych uprawnień, zasad użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, zasad pełnienia służby patrolowej. Przebieg odprawy, treść przekazanych zadań doraźnych oraz sposób ich realizacji dokumentuje się bezpośrednio w SWD, przy czym w przypadku trudności organizacyjno-technicznych dopuszcza się dokumentowanie tych informacji w innej formie spełniającej wymogi kancelaryjne, przy czym zastosowane rozwiązania muszą zapewnić czytelność i kompletność informacji¹⁰. Niektóre dane niezbędne do prowadzenia odprawy należy również wprowadzić w SESPOL¹¹. Policjanci odnotowują przebieg odprawy do służby patrolowej, tak jak przebieg tej służby, tj. zadania doraźne i istotne informacje przekazane przez odprawiającego do służby, jeżeli nie zostały one zawarte w cedułach patrolowych, w notatnikach służbowych lub za pomocą nośników elektronicznych.

Prowadzący odprawę w czasie jej trwania powinien określić taktykę pełnienia służby patrolowej, kierując się w szczególności następującymi zasadami: rozmieszczenie patroli powinno być proporcjonalne i adekwatne do potrzeb i przewidywanego zagrożenia, a zastosowane formy pełnienia służby patrolowej powinny gwarantować bezpieczeństwo działania

⁹ § 1 pkt 3 zarządzenia nr 14/2014 Komendanta Głównego Policji zamieniający § 25 ust. 8 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

¹⁰ § 1 pkt 4 zarządzenia nr 14/2014 Komendanta Głównego Policji zamieniający § 26 ust. 2–4 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

¹¹ Zestawienie sprawozdawcze nr III/1 załącznika nr 9 zarządzenie nr 453 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie form i metod przetwarzania informacji wspomagających kierowanie niektórymi działaniami Policji podejmowanymi w celu wykonania zadań ustawowych.

policjanta, a także pozytywnie wpływać na skuteczność i efektywność tej służby. Natomiast gdy skieruje policjantów do wykonywania zadań w patrolu jednoosobowym, powinien uwzględnić wymogi, zgodnie z którymi mogą one być realizowane wyłącznie: przez policjantów posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe, a zwłaszcza pozostających w służbie stałej, w porze dziennej, od świtu do zmroku, przy zapewnieniu stałej obecności patrolu wspierającego w rejonie służby, przy ograniczeniu możliwości samodzielnego podejmowania interwencji domowych, w pomieszczeniach zamkniętych oraz w stosunku do więcej niż dwóch osób¹².

1.3. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby obchodowej

Zapewnienie właściwego funkcjonowania dzielnicowych, koordynacji i sprawowania odpowiedniego nadzoru nad ich służbą należy do obowiązków kierownika rewiru dzielnicowych lub innego policjanta wyznaczonego do realizacji tych zadań przez kierownika jednostki Policji określonych w § 19 zarządzenia nr 528 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika rewiru dzielnicowych (zwane dalej zarządzeniem nr 528/2007 Komendanta Głównego Policji)¹³. W ramach realizacji tych obowiązków policjanci organizują i przeprowadzają odprawę do służby dla dzielnicowych w celu właściwego ukierunkowania ich pracy. Jednocześnie wykonują obowiązki zapewnienia dzielnicowym aktualnej informacji o bieżących wydarzeniach mających znaczenie dla ich pracy, udzielania im niezbędnej pomocy w rozwiązywaniu trudniejszych spraw oraz wykonywaniu skomplikowanych czynności. Powinni koordynować bieżącą współpracę z innymi komórkami organizacyjnymi jednostki organizacyjnej Policji. Dla zapewnienia ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego mogą inicjować współdziałanie dzielnicowych z przedstawicielami organów administracji publicznej, instytucji, szkół, zakładów pracy, organizacji społecznych i młodzieżowych oraz samorządu mieszkańców. W czasie odprawy do służby mają obowiązek rozliczać dzielnicowych z przydzielonych spraw oraz z przestrzegania właściwego i terminowego ich załatwienia. Zatem, reasumując powyższe, należy stwierdzić, że odprawa jest niezbędna, gdyż pozwala na bieżąco monitorować i organizować pracę każdego dzielnicowego¹⁴. Niezależnie od odpraw do służby, kierownik rewiru dzielnicowych lub inny policjant wyznaczony do pełnienia takiej funkcji ma obowiązek organizowania odpraw służbowych z dzielnicowymi w celu właściwego ukierunkowania ich pracy i stwarzania im warunków do wymiany doświadczeń. Jednakże tego typu odprawy mają nieco inny charakter niż omawiane tu odprawy do służby. Mogą być one organizowane okresowo (np. raz w tygodniu) oraz niezależnie, gdy wymagają tego potrzeby służby, np. w związku z akcjami „Posesja”.

Należy pamiętać, że podstawową formą pełnienia służby przez dzielnicowego jest obchód, który polega na przemieszczaniu się przez niego w granicach przydzielonego rejonu i realizowaniu zadań oraz obowiązków. Zazwyczaj obchód jest wykonywany pieszo, jednakże dopuszcza się również realizowanie obchodu z użyciem środka transportu służącego do przemieszczania się, dlatego dzielnicowy powinien racjonalnie planować sobie służbę z uwzględnieniem potrzeb i aktualnego stanu zagrożenia w rejonie służbowym, aby jak najwięcej czasu spędzać w rejonie służbowym, zajmując się sprawami obywateli oraz ogólnie pojętego bezpieczeństwa. Z tego względu służba dzielnicowego jest organizowana w systemie zmianowym, a przy jej planowaniu należy uwzględnić propozycje dzielnicowego co do czasu

¹² § 27 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

¹³ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 38.

¹⁴ § 21 zarządzenia nr 528 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez dzielnicowego.

jej pełnienia oraz aktualny stan zagrożenia porządku i bezpieczeństwa publicznego w rejonie służbowym. Obecnie przepisy regulujące pracę dzielnicowego nie określają obowiązkowego limitu czasu, jaki dzielnicowy powinien przeznaczyć na obchód. Dlatego czas odprawy dzielnicowego powinien być skrócony do niezbędnego minimum na rzecz czasu realizacji obchodu. Tym bardziej że regulujące służbę dzielnicowych ww. zarządzenie nr 528/2007 KGP nie wskazuje elementów oraz sposobu prowadzenia takiej odprawy. Obecnie brak również innych przepisów prawnych regulujących tę kwestię.

1.4. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby konwojowej i odprawę do realizacji doprowadzeń

Kwestia odprawy związanej z realizacją konwojów została uregulowana w § 8, a doprowadzeń osób w § 34 zarządzenia nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (zwane dalej zarządzeniem nr 360/2009 KGP)¹⁵.

W myśl ust. 1 § 8 zarządzenia nr 360/2009 KGP kierownik komórki organizacyjnej Policji realizującej konwój albo wyznaczony przez niego policjant jest zobowiązany przeprowadzić bezpośrednio przed rozpoczęciem konwoju odprawę z konwojentami jako jedno z zadań organizacji konwoju. Pozostałe zadania organizacji konwoju można zaliczyć do czynności przygotowawczych odprawy. Są to w szczególności obowiązki: ustalenia w aktualnym miejscu pobytu osoby konwojowanej, czy nie zaistniały nagle przeszkody w realizacji konwoju; zgromadzenia wszelkich dostępnych informacji mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo konwoju, w tym informacji o dotychczasowym zachowaniu się osoby konwojowanej w aktualnym miejscu pobytu i określenia na podstawie tych informacji sił i środków niezbędnych do bezpiecznego wykonania konwoju; pisemnego powiadomienia kierowników komórek konwojowych usytuowanych na trasie konwoju o ewentualnej możliwości przejęcia osób konwojowanych w drodze powrotnej.

Przebieg odprawy do służby konwojowej jest określony w ust. 2 § 8 przedmiotowego zarządzenia, zgodnie z którym przeprowadzający tę odprawę jest obowiązany w szczególności:

- 1) wyznaczyć skład konwoju oraz dowódcę konwoju;
- 2) przekazać dowódcy konwoju niezbędną dokumentację oraz informacje o osobach konwojowanych (również w drodze powrotnej);
- 3) sprawdzić konwojentów w zakresie wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania, a także znajomości przepisów o wykonywaniu konwojów oraz użyciu lub wykorzystania przez policjantów broni palnej i środków przymusu bezpośredniego;
- 4) przekazać konwojentom wszelkie informacje, które mogą mieć wpływ na przebieg wykonywanego konwoju;
- 5) potwierdzić przeprowadzenie odprawy w książce lub w protokole odpraw do służby konwojowej oraz sprawdzić, czy konwojenci udokumentowali przeprowadzenie odprawy w notatkach służbowych.

Natomiast ust. 3 § 8 tego zarządzenia dopuszcza możliwość przeprowadzenia jednej takiej odprawy dla kilku konwojów (**odprawa skumulowana**) bezpośrednio przed rozpoczęciem pierwszego z tych konwojów, w przypadku wykonywania przez tych samych policjantów kilku następujących po sobie konwojów w jednym dniu. A kolejny, 4 ustęp tego paragrafu

¹⁵ Dz. Urz. KGP z 2009, poz. 629 zmienione zarządzeniem Komendanta Głównego Policji nr 1471 z 3 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. KGP Nr 16, poz. 83); nr 25 z 8 października 2013 r. (Dz. Urz. KGP poz. 88); nr 16 z 13 maja 2014 r. (Dz. Urz. KGP poz. 37); nr 47 z 6 października 2014 r. (Dz. Urz. KGP poz. 92).

przewiduje **odprawę z wyprzedzeniem czasowym względem dnia realizacji konwoju**. Takie rozwiązanie jest dopuszczalne w przypadku wykonywania konwoju w czasie, w którym policjant odpowiadający za przeprowadzenie odprawy nie pełni służby, może on przeprowadzić ją odpowiednio wcześniej, przy czym wyposażenie, uzbrojenie i umundurowanie konwojentów sprawdza bezpośrednio przed rozpoczęciem konwoju policjant wyznaczony przez kierownika komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój.

Natomiast zgodnie z § 34 ust. 4–5 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji do doprowadzeń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 1 i 2, z wyłączeniem § 4, 5, 10 i 13, oraz przepisy rozdziału 6 – z tym że wykonywanie czynności związanych z nadzorem nad osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, zapewnia komenda powiatowa (miejska, rejonowa) Policji właściwa ze względu na usytuowanie zakładu opieki zdrowotnej. Zatem omówiony wyżej § 8 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji stosuje się odpowiednio do realizacji doprowadzeń, przy czym odprawę związaną z doprowadzeniem osoby przeprowadza się w ramach odprawy do służby lub bezpośrednio przed wykonaniem doprowadzenia.

1.5. Przepisy prawne regulujące odprawę do służby policjantów ruchu drogowego

Metody i formy wykonywania przez policjanta zadań w zakresie czuwania nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach i jego kontrolowania, a w szczególności organizację służby na drogach i sposób jej pełnienia przez policjantów określa zarządzenie nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów¹⁶ (zwane dalej zarządzeniem nr 609/2007 KGP). Zarządzenie to w § 10 i 11 reguluje również odprawę do służby policjantów ruchu drogowego jako jeden z podstawowych elementów organizacji służby na drogach.

Zgodnie z tymi przepisami przełożony policjanta lub inny wyznaczony policjant przeprowadza odprawę, która powinna uwzględniać w szczególności:

- 1) sprawdzenie gotowości do pełnienia służby;
- 2) przekazanie informacji o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby oraz ważniejszych wydarzeniach na terenie podległym danej jednostce Policji istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym;
- 3) poinformowanie o dyslokacji służby, składzie patrolu oraz wskazanie dowódcy patrolu;
- 4) postawienie zadań doraźnych;
- 5) określenie formy pełnienia służby i zalecanego sposobu realizacji zadań;
- 6) sprawdzenie znajomości zadań i obowiązków na posterunku lub trasie;
- 7) określenie czasu rozpoczęcia przerw w służbie;
- 8) pouczenie o zasadach bezpieczeństwa w czasie pełnienia służby.

Przebieg odprawy oraz informacje związane z organizacją służby, w tym treść przekazanych zadań doraźnych i sposób ich realizacji, dokumentuje się bezpośrednio w policyjnych systemach informatycznych lub w innej formie elektronicznej z zachowaniem czytelności i kompletności informacji. W przypadku braku takiej możliwości informacje dotyczące przebiegu odprawy do służby dokumentuje się w książce odpraw lub protokole z odprawy¹⁷.

¹⁶ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100, zmienione zarządzeniem nr 18 Komendanta Głównego Policji (Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 44), zwanym dalej zarządzeniem nr 18/2013 Komendanta Głównego Policji.

¹⁷ § 1 zarządzenia nr 18/2013 Komendanta Głównego Policji zmieniający § 11 ust. 3 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

2. Wymogi prawidłowego prowadzenia odprawy do służby

2.1. Miejsce przeprowadzania odprawy do służby

Przepisy prawne regulujące pełnienie służby przez policjantów prewencyjnych komórek organizacyjnych obarczają odpowiedzialnością za organizację służby kierowników jednostek organizacyjnych Policji (komendantów). Przyjmując rozwiązania zawarte w przepisach regulujących pełnienie służby patrolowej, należy stwierdzić, że do kierowników należy zapewnienie właściwych warunków i niezbędnych środków pełnienia służby patrolowej, gdyż odpowiadają oni w szczególności za:

- 1) opracowywanie analiz stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby i określanie celów i sposobów jej pełnienia;
- 2) opracowywanie planów dyslokacji służby oraz określanie taktyki działania patroli policyjnych;
- 3) opracowanie i aktualizację dokumentów niezbędnych do pełnienia tej służby (np. grafików policjantów planowanych do pełnienia służby, ceduł patrolowych);
- 5) występowanie o przydział sił wzmocnienia;
- 6) określenie systemu nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych przez policjantów w służbie;
- 7) określenie sposobu współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi oraz współdziałanie z nimi w podejmowaniu działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku w miejscach publicznych zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach¹⁸.

Do tych warunków i środków należy zaliczyć:

- wyznaczenie policjanta odpowiedzialnego za organizację i nadzór nad służbą przez komendanta powiatowego lub komendanta komisariatu Policji;
- nadzorowanie wyznaczonego policjanta (lub zespołu policjantów), szczególnie w zakresie opracowywania dokumentacji potrzebnej do przeprowadzenia odprawy policjantów do służby patrolowej, tj. aktualnych planów dyslokacji służby wraz z określeniem taktyki działania patroli policyjnych, aktualnych ceduł patrolowych, aktualnych grafików pełnienia służby patrolowej przez policjantów, wykazów zadań doraźnych dla tych policjantów, regulaminów pełnienia służby patrolowej na posterunku, wykazu policjantów uprawnionych do przeprowadzania odprawy policjantów do służby patrolowej;
- zapewnienie pomieszczeń socjalnych do przebrania się kierowanych do służby patrolowej policjantów w mundury, pomieszczeń do przeprowadzania odprawy, wydawania broni palnej oraz wydawania wyposażenia do służby;
- spowodowanie, aby do służby byli kierowani policjanci odpowiednio przeszkoleni (ukończony co najmniej kurs podstawowy), właściwie wyposażeni (wyposażenie indywidualne policjanta do pełnienia służby patrolowej oraz w zależności od realizowanych zadań i wymogów służby wyposażenie specjalne, w tym również sprawny radiowóz), a także właści-

¹⁸ Zobacz § 5 zarządzenia nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym.

wie uzbrojeni (broń krótka służbowa oraz broń długa, w zależności od zadań zleconych do realizacji).

W celu zapewnienia sprawnej i efektywnej organizacji służby prewencyjnej oraz skutecznego nadzoru nad jej pełnieniem każdy kierownik jednostki organizacyjnej Policji powinien zadbać, aby odprawy odbywały się zawsze w tych samych pomieszczeniach specjalnie do tego przystosowanych (pomieszczenie odpowiedniej wielkości, na co najmniej kilkanaście lub kilkadziesiąt osób, wyposażone we właściwy sprzęt), a ich przebieg nie był zakłócany. Pomieszczenia i ich wyposażenie muszą zapewniać w miarę wygodne miejsca do siedzenia oraz stoliki lub specjalne krzesła z pulpitemi do sporządzania pism lub prowadzenia zapisów w notatnikach przez policjantów. W sali powinny znajdować się mapy podległego danej jednostce organizacyjnej Policji terenu z podziałem na rejony służbowe, tablice poglądowe przedstawiające zasady, taktykę i wymogi pełnienia służby. Może znajdować się sprzęt do prowadzenia szkoleń lub prezentacji multimedialnej, gabloty lub tablica ogłoszeniowa z bieżącymi komunikatami i istotnymi informacjami związanymi z pełnieniem służby patrolowej oraz funkcjonowaniem danej jednostki organizacyjnej Policji. Wyjątkowo, przy braku pomieszczeń na salę odpraw, jej funkcję może spełniać pokój przełożonego lub inne pomieszczenie, które w znacznym stopniu odpowiada ww. wymogom sali odpraw.

2.2. Cechy policjanta prowadzącego odprawę do służby

Potrzeba utrzymania właściwego poziomu odprawy do służby wymaga, aby do jej przeprowadzenia był kierowany policjant, który spełnia wymogi i wykazuje cechy oraz predyspozycje zapewniające prawidłowe przeprowadzenie odprawy. Policjant ten powinien dawać rękojemnie właściwego przygotowania się do odprawy, zrealizowania jej zadań i funkcji oraz umiejętnego pokierowania policjantami przystępującymi do służby. W żadnym wypadku nie może to być policjant przypadkowo wskazany lub skierowany.

Oprócz wiedzy i doświadczenia zawodowego, w tym szczególnie z zakresu okresowego rodzaju służby, policjant prowadzący odprawę powinien posiadać i wykazywać:

- właściwą osobowość (charakter, temperament, inteligencję, uzdolnienia, zainteresowania, wyznawany system wartości itp.),
- wysoki stopień kultury osobistej, przejawiający się w schludnym wyglądzie oraz nienaganym zachowaniu się, poprawnym używanym słownictwie,
- zdyscyplinowanie, odpowiedzialność oraz umiejętność zarządzania grupą osób,
- wysoki poziom wiedzy i umiejętności zawodowych w zakresie pełnienia służby w określonej komórce organizacyjnej (patrolowej, dzielnicowych, konwojowej, ruchu drogowego), w tym również dobrą znajomość przepisów dotyczących umundurowania i zachowywania się policjantów,
- znaczne doświadczenie zawodowe i życiowe,
- umiejętność dobrej komunikacji interpersonalnej (np.: używanie słów jednoznacznych, niezargonowych i zrozumiałych dla odprawianych),
- autorytet wśród policjantów, z którymi współpracuje, oraz wśród przełożonych.

Zgodnie z przepisami regulującymi pełnienie służby przez policjantów poszczególnych jej komórek organizacyjnych policjant ten może posiadać autorytet formalny i być przełożonym odprawianych policjantów, zajmując np. stanowisko: kierownika sekcji prewencji, ogniw, rewiru lub referatu, i mieć wobec policjantów uprawnienia administracyjne, ale równie ważne jest, aby posiadał również wymienione cechy i predyspozycje.

2.3. Obowiązki policjanta odprawiającego

Aby zapewnić prawidłowe przygotowanie oraz realizację odprawy do służby prewencyjnej, policjant odprawiający powinien:

- 1) przygotować przed odprawą dokumentację niezbędną do jej przeprowadzenia;
- 2) wyznaczyć lub potwierdzić miejsce i czas odprawy oraz wskazać i poinformować policjantów nią objętych;
- 3) sprawdzić obecność policjantów na odprawie, zgodnie z grafikiem służby na wskazany dzień, ich stan psychofizyczny, umundurowanie, wyposażenie, wiedzę i umiejętności zawodowe;
- 4) określić czas służby, czas i miejsca przerw w służbie, sposób utrzymywania łączności z dyżurnym jednostki;
- 5) zapoznać policjantów z bieżącymi, istotnymi dla służby komunikatami, np. telefonogramami, z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki i poleceniami kierownictwa, wydarzeniami z terenu kraju;
- 6) przypomnieć o obowiązku realizacji zadań stałych w służbie oraz podać zadania doraźne z niezbędnym instruktażem;
- 7) określić (w formie instruktażu) taktykę pełnienia służby oraz poinformować o zasadach zachowania bezpieczeństwa przez policjantów podczas wykonywania zadań;
- 8) wyjaśnić wątpliwości i udzielić odpowiedzi na ewentualne pytania policjantów;
- 9) upewnić się, czy wszystkie informacje przekazywane w czasie odprawy zostały prawidłowo zrozumiane przez odprawianych policjantów (zadać pytania np.: „Czy wszystko jest zrozumiałe (jasne)?, Czy ktoś z odprawianych chce zgłosić ewentualne pytania co do przekazanych treści?”);
- 10) omówić wyniki kontroli poprzedniej służby oraz ewentualne sukcesy lub porażki czy przewinienia w służbie;
- 11) omówić problemy związane ze służbą, nurtujące policjantów;
- 12) pobudzić i zmotywować odprawianych do lepszej, efektywniejszej służby;
- 13) zatwierdzić własnym podpisem (ewentualnie imienną pieczętą i skróconym podpisem, tzw. parafką) odprawę w notatnikach służbowych odprawianych policjantów z jednoczesną kontrolą poprawności zapisów dotyczących przebiegu odprawy;
- 14) sporządzić protokół odprawy lub wypełnić formularz takiego protokołu w SWD oraz inną wymaganą w tym zakresie dokumentację (np. wprowadzić niezbędne dane do zestawienia sprawozdawczego nr III/1 SESPól.).

W ramach przygotowania się do przeprowadzania odprawy odprawiający powinien zapoznać się z bieżącym rozmieszczeniem sił policyjnych na podległym terenie, udokumentowanym przez kierownika komórki właściwej do spraw służby patrolowej lub innego uprawnionego policjanta w SWD lub w innej formie, spełniającej wymogi kancelaryjne i zapewniającej czytelność i kompletność danych, w przypadku trudności organizacyjno-technicznych związanych z dokumentowaniem w tym systemie¹⁹.

Analizując pkt 3 przedstawionego powyżej algorytmu należy stwierdzić, że policjant odprawiający powinien dążyć do wyrobienia u odprawianych policjantów przekonania o ciągłej potrzebie dbałości o własny wizerunek policjanta oraz o społeczny wizerunek Policji. Powinien także przypominać o niezbędności przestrzegania zasad etyki zawodowej policjanta, w tym zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i kultury języka, oraz o konieczności dbania o schludny i przepisowy wygląd.

¹⁹ § 1 pkt 2 zarządzenia nr 14/2014 Komendanta Głównego Policji zmieniającego § 24 zarządzenia nr 768/2007 r. Komendanta Głównego Policji.

W czasie odprawy odprawiający powinien wymagać od odprawianych policjantów schludnego wyglądu, estetycznego, kompletnego i regulaminowego umundurowania oraz informować ich, że wygląd umundurowanego policjanta posiada szczególne znaczenie w czasie pełnienia przez niego służby. Niezachowywanie zasad noszenia przepisowego munduru lub naruszanie powagi munduru (np. noszenie lub eksponowanie ekstrawaganckich fryzur, intensywnego makijażu, widocznego tatuażu) podważa wiarygodność i zaufanie do takiego policjanta, rodzi opór wobec jego czynności egzekwowania prawa. Wyjątkowo przełożony może uwzględnić odstępstwo od zasad określonych w obowiązujących przepisach regulaminu w zakresie noszenia przez policjantów ozdób, fryzur lub widocznego tatuażu w przypadkach podyktowanych charakterem służby lub względami bezpieczeństwa²⁰.

2.4. Obowiązki policjanta odprawianego

Należy pamiętać, że specyfiką służby prewencyjnej jest obecność umundurowanych policjantów na ulicach i w innych przestrzeniach publicznych blisko miejsc zamieszkania lub pracy obywateli. Takie rozwiązanie daje możliwość lepszego kontaktu z obywatelami, prowadzenia szeroko pojętego rozpoznania terenu i osób, ujawniania, eliminacji zagrożeń lub ich zapobiegania. Ponadto policjanci mają możliwość bezpośredniego reagowania lub interweniowania w sytuacjach stwierdzonego naruszenia obowiązującego prawa, konieczności wykonywania zadań zleconych przez uprawnione podmioty lub realizacji zgłoszeń obywateli.

Postawa i zachowanie się w służbie policjantów wskazują na ich nastawienie, zaangażowanie i rzetelność w zakresie realizacji jej zadań. Wymogi te można już stwierdzić, obserwując wykonywanie przez policjantów obowiązków związanych z przygotowaniem i realizacją odprawy do służby. Realizując niżej wymienione obowiązki, powinni oni:

- 1) przybyć odpowiednio wcześniej do budynku jednostki macierzystej, przed wyznaczoną godziną odprawy, celem zapoznania się z ewentualnymi informacjami, ewentualnego umundurowania się, pobrania wyposażenia i uzbrojenia;
- 2) zgłosić się w wyznaczonym miejscu kilka minut przed wskazaną godziną rozpoczęcia odprawy, w stanie wymaganym do pełnienia służby;
- 3) wykonywać w czasie odprawy prawne polecenia odprawiającego (np. w zakresie kontroli stanu psychofizycznego, wyposażenia i uzbrojenia do służby);
- 4) pobrać ceduły lub inne dokumenty wymagane w służbie;
- 5) na bieżąco dokumentować przebieg odprawy w notatniku służbowym;
- 6) uzyskać wpis odprawiającego w notatniku służbowym, potwierdzający udział w odprawie i przygotowanie do pełnienia służby.

Przed rozpoczęciem służby policjant kierujący pojazdem służbowym ma obowiązek sprawdzić wyposażenie pojazdu, jego stan techniczny oraz działanie środków łączności. O stwierdzonych usterkach, których nie można natychmiast usunąć, względnie brakach w wyposażeniu pojazdu, melduje prowadzącemu odprawę²¹.

²⁰ Pkt 9 rozdziału 1 – wizerunek umundurowanego policjanta jest określony w zarządzeniu nr 7 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie regulaminu musztry w policji (Dz. Urz. KGP poz. 18).

²¹ § 10 i 11 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji oraz § 10 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

3. Metodyka prowadzenia odprawy do służby

3.1. Czynności przygotowawcze odprawiającego do przeprowadzenia odprawy do służby

Odprawa powinna zawierać krótki przekaz konkretnych informacji o bieżącej sytuacji związanej ze stanem bezpieczeństwa w rejonie służbowym i przydział odprawianym policjantom konkretnych i zrozumiałych dla nich zadań do służby, w miarę możliwości z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, w taki sposób, aby podnosiła ich poziom wiedzy i umiejętności²².

Efektywność pełnienia służby wymaga, aby odprawa trwała jak najkrócej, jednak czas jej trwania nie może być nadmiernie ograniczony. W literaturze przedmiotu przyjęto, że o czasie trwania odprawy do służby powinna decydować liczba koniecznych do wykonania czynności oraz liczba odprawianych policjantów – jednak czas nie powinien przekroczyć 30 minut²³. Czas odprawy jest zaliczany do czasu służby²⁴.

Na sprawność odprawy do służby istotny wpływ ma stosowanie właściwych metod jej realizacji, czyli tzw. metodyka jej prowadzenia. Wyrażenie to można zdefiniować jako stosowanie metod i technik zapewniających prawidłową atmosferę oraz chronologię czynności odprawy, aby osiągnąć jej cel w optymalny sposób. Wiąże się to między innymi z operowaniem przez odprawiającego właściwym tonem głosu, stworzeniem prawidłowej atmosfery w poszczególnych etapach odprawy oraz przestrzeganiem algorytmu (właściwej kolejności czynności) odprawy²⁵.

Policjant prowadzący odprawę powinien dążyć do uniknięcia sytuacji, w której do służby zostaliby dopuszczeni policjanci nieposiadający dobrego stanu psychofizycznego, wymaganej wiedzy i umiejętności zawodowych, prawidłowego umundurowania. Nie może dopuścić do tego, by te uchybienia zostały ujawnione dopiero po podaniu informacji lub zadań do realizacji, czasem nawet objętych jedną z klauzul ochrony informacji niejawnych. W swoim postępowaniu w czasie prowadzenia odprawy powinien kierować się zasadami logiki. Mianowicie – jedna z tych zasad wskazuje, że realizację zadań można zlecać policjantom po upewnieniu się, że są prawidłowo przygotowani do związanych z tym działań, a nie odwrotnie – dopiero po zleceniu zadań ustalać możliwości ich realizacji. Ponadto w ostatnim etapie odprawy odprawiający może jedynie motywować do realizacji zadań i celów, które zlecił w poprzednim etapie odprawy, i które są już znane odprawianym.

Prawidłowe prowadzenie odprawy wymaga, aby odprawiający przygotował się do niej z odpowiednim wyprzedzeniem, ustalając liczbę policjantów planowanych do służby, opracowując konieczne do realizacji zadania wraz z niezbędnym instruktązem, przygotowując informacje związane z pełnieniem określonego rodzaju służby oraz wypełniając dokumentację

²² Zobacz § 25 ust. 3 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

²³ W.S. Majchrowski, *Zlecanie zadań*, s. 46–47.

²⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz. U. Nr 131, poz. 1471).

²⁵ Potrzebę wprowadzenia i przestrzegania algorytmu odprawy wyrażają autorzy R. Garbarz, A. Kopczyński i inni, *Elementy organizacji służby. Odprawa do służby prewencyjnej*, Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji, lipiec 2009, s. 10.

niezbędną do prowadzenia odprawy. Poza tym powinien dokonać skróconej analizy przebiegu poprzedniej zmiany służby policjantów (pod kątem wystąpienia problemów lub przejścia do realizacji dodatkowych zadań). Wygodnym i praktycznym narzędziem do realizowania czynności na tym etapie organizacji służby jest instrument informatycznego wparcia służby określany w skrócie SWD (z wyjątkiem służby konwojowej, której wymaganych danych nie wprowadza się do tego systemu). Właściwe zastosowanie zawartych w systemie zasobów informacji i danych oraz jego funkcji i możliwości w dużym stopniu może skrócić czynności przygotowawcze przeprowadzenia odprawy do służby.

W następnej kolejności prowadzący odprawę powinien się zapoznać za pomocą SWD z biuletynem wydarzeń z terenu jednostek: własnej, sąsiednich oraz nadrzędnej, a także z korespondencją do realizacji oraz bieżącymi poleceniami przełożonych zapisywanymi w książce poleceń (obecnie brak zalecanego formularza tej książki). Powinien zainteresować się zwłaszcza tymi wydarzeniami oraz poleceniami, które wymagają sformułowania zadań doraźnych. W każdym z takich zadań musi wskazać rodzaj zaistniałego zdarzenia, jego miejsce, czas, sposób działania sprawców, ewentualny wygląd osób poszukiwanych czy cechy szczególne utraconych rzeczy, a także instruktaż sposobu postępowania policjantów w przypadku ujawnienia sprawców lub poszukiwanych rzeczy czy uzyskania informacji na ich temat.

3.2. Metody i techniki prowadzenia odprawy do służby

Zapewnienie efektywności odprawy do służby prewencyjnej wymaga przestrzegania jej struktury i zalecanych metod oraz technik jej realizacji. Wskazane jest, aby policjant prowadzący odprawę do służby przestrzegał następujących po sobie trzech jej części i zawartych w nich czynności w wymaganej kolejności, której nie powinien zmieniać z uwagi na cel i funkcje takiej odprawy²⁶.

Część wstępna (kontrolna)

Policjant prowadzący odprawę do służby prewencyjnej powinien:

- przywitać podwładnych („Dzień dobry”, „Witam wszystkich zebranych”);
- sprawdzić obecność (poprzez przyjęcie meldunku lub sprawdzenie listy obecności albo wizualne sprawdzenie, jeśli odprawiani policjanci są znani mu osobiście);
- sprawdzić stan psychofizyczny policjantów (np.: czy nie są przemęczeni, niewyspani, w stanie pod działaniem alkoholu lub podobnie działającego środka itp.);
- sprawdzić posiadanie przez odprawianych wymaganych do służby dokumentów (legitymacji służbowej, prawa jazdy i uprawnień do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi, blozków mandatowych), zgodność umundurowania z przepisami oraz jego jednolitość, estetykę (jeśli policjanci są wyznaczeni do pełnienia służby w mundurach), wyposażenie oraz uzbrojenie do służby, jego sprawność (wybranych kilku policjantów lub tych, którzy budzą podejrzenia w tym zakresie);
- sprawdzić znajomość przepisów dotyczących zasad użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, broni służbowej, realizacji uprawnień policyjnych, procedur i zasad pełnienia określonego rodzaju służby, znajomość zadań stałych takiej służby oraz posiadanie elementarnych umiejętności z tym związanych.

²⁶ P. Janicki, *Organizacja służby i kierowanie*, s. 20.

Część zasadnicza (organizacyjna)

Po upewnieniu się, że odprawiani policjanci spełniają wymogi związane z pełnieniem służby, do odprawiającego należy:

- określenie formy pełnienia w danym dniu określonego rodzaju służby i wyznaczenie policjantów do każdej z nich (np. na posterunki, do patroli, konwój, obchód), w tym szczególnie wyznaczenie składów osobowych patroli, dowódców patroli wieloosobowych, rodzaju patroli (np. piesze, zmotoryzowane), poinformowanie o dyslokacji innych sił, zarówno policyjnych, jak i, w miarę możliwości, pozapolicyjnych podejmujących działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku, realizujących zadania w rejonie pełnienia służby i bezpośrednio przyległym;

Realizowane obowiązki zostały określone w rozdziale 2.3. w pkt 4–9.

Część końcowa (motywacyjno-wychowawcza)

Wymaga, aby odprawiający ciepłym tonem głosu:

- omówił wyniki kontroli poprzedniej służby oraz ewentualne sukcesy lub porażki czy przevinienia w służbie;
- omówił problemy związane ze służbą, nurtujące policjantów;
- pobudził i zmotywował odprawianych do lepszej, efektywniejszej służby;
- zatwierdził własnym podpisem (ewentualnie imienną pieczętką i skróconym podpisem, tzw. parafką) odprawę w notatnikach służbowych odprawianych policjantów z jednoczesną kontrolą poprawności zapisów z przebiegu odprawy.

W pierwszej części odprawy, która obejmuje przedsięwzięcia kontrolne, należy po przywitaniu odprawianych policjantów sprawdzić ich obecność oraz wyjaśnić przyczyny ewentualnej absencji. Odprawiający może to zrealizować poprzez przyjęcie meldunku wyznaczonego policjanta bądź odczytanie listy, bądź też, jeśli policjanci są znani mu osobiście, poprzez oświadczenie odprawiającego dotyczącego stanu obecności. W następnej kolejności odprawiający powinien sprawdzić przygotowanie policjantów do pełnienia służby. Pierwszym sposobem takiej kontroli jest wizualna lustracja wyglądu twarzy policjantów, ich umundurowania oraz wyposażenia. W przypadku zauważenia zmęczenia, pewnych braków lub uchybień w umundurowaniu oraz wyposażeniu odprawiający może podejść do policjanta, którego przygotowanie budzi wątpliwości, i zażądać wyjaśnień. Będąc w bliskiej odległości, z łatwością wyczuje dochodzącą woń alkoholu, jeśli policjant ten jest pod jego wpływem. W takiej sytuacji powinien poddać tego policjanta badaniu na urządzeniu typu alkomat lub alkotest, celem potwierdzenia lub wykluczenia podejrzenia występowania stanu nietrzeźwości. W przypadku potwierdzenia i uzyskania pozytywnego wyniku badań ma obowiązek odsunąć tego policjanta od pełnienia służby i sporządzić odpowiednią dokumentację dla przełożonego właściwego w sprawach osobowych. Jeśli zmęczenie na twarzy jest wynikiem choroby, przepracowania lub niewyspania, odprawiający lub przełożony może podjąć decyzję o odsunięciu tego policjanta w tym dniu od służby. Odprawiający powinien wówczas sporządzić notatkę służbową dla przełożonego właściwego w sprawach osobowych, wnioskując o potrącenie 1/30 części uposażenia służbowego tego policjanta, oraz podjąć decyzję dotyczącą dalszego postępowania w tej sprawie²⁷. W sposób losowy – aby nie wydłużać czasu odprawy – prowadzący odprawę może sprawdzić stan techniczny, czystość oraz kompletność uzbrojenia, posiadanie wymaganych elementów wyposażenia (np. legitymacji służbowej), niezbędnej wiedzy i umiejętności wymaganych do prawidłowego pełnienia służby.

W części organizacyjnej odprawy odprawiający, określając rodzaje i formy pełnionej służby (patrole, obchód, konwojowanie), wyznacza składy ewentualnych patroli lub konwojów

²⁷ Por. art. 126 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.).

oraz ich dowódców (przy składach wieloosobowych), przydzielając im kryptonimy, radiowozy (w przypadku dzielnicowych może wyrazić zgodę na pełnienie służby przez dzielnicowych przyległych rejonów służbowych). Dobierając składy osobowe konwojów lub patroli wieloosobowych, powinien się kierować potrzebami służby w przydzielonym rejonie oraz cechami policjantów, które będą wpływać na bezpieczeństwo, profesjonalizm i efektywność służby. Wskazane jest wyznaczanie do patroli, konwojów lub doprowadzeń policjantów – kobiety z mężczyzną, a nie samych kobiet, łączenie policjantów początkujących w służbie z doświadczonymi w jej pełnieniu. Prowadzący odprawę do służby powinien pamiętać, aby wyznaczyć dowódcę w patrolu lub konwoju wieloosobowym. Kwestia ta ma istotne znaczenie, gdyż do obowiązków dowódcy należy podejmowanie w czasie służby istotnych decyzji co do metod, sposobów i trybu działań, podziału zadań lub ról w określonej sytuacji.

Jeśli w odprawie uczestniczą nowo przyjęci lub oddelegowani policjanci, prowadzący odprawę powinien przypomnieć kryptonimy dyżurnego oraz przełożonych. W następnej kolejności ma obowiązek zapoznać zebranych z istotnymi dla pełnienia służby wydarzeniami (z książki przebiegu służby własnej jednostki Policji lub z biuletynu oraz informacjami z ostatniej doby z terenu własnej jednostki, jednostek sąsiednich lub terenu kraju). Należy zapoznać z istotnymi dla służby informacjami z biuletynu, telefonogramów oraz z wytycznymi i poleceniami przełożonych. Kolejny etap to przypomnienie zadań stałych (zwrócenie na nie uwagi – policjanci powinni je znać lub wpisać we wkładki do notatników) oraz przekazanie i objaśnienie zadań doraźnych wynikających z bieżących, istotnych dla służby wydarzeń oraz informacji z ostatniej doby. W ramach objaśnienia – instruktazu odprawiający powinien przedstawić szczegółową taktykę pełnienia służby (zwłaszcza w sytuacji kierowania do służby policjantów nowo przyjętych lub oddelegowanych na zasadzie wsparcia). Instruktazu wymaga także realizacja zadań obejmujących współdziałanie z policjantami innych komórek i jednostek organizacyjnych lub podmiotów pozapolicyjnych czy zespołów zadaniowych. Należy podkreślić, że duże znaczenie dla efektywności pełnionej służby ma sposób formułowania zadań i przedstawiania ich policjantom w czasie odprawy. Ważne, aby uzyskali oni pełną świadomość co do przyczyny zlecenia zadań, zawartego w nich celu działania, miejsca, czasu i sposobu jego wykonania.

Należy pamiętać, że pojęcie „taktyka pełnienia służby” w szerokim znaczeniu obejmuje skrócony plan wykorzystania posiadanych sił i środków (z zastosowaniem metod i sposobów), aby w określonej sytuacji (obejmującej zazwyczaj ilość i stan posiadanych sił i środków, rodzaje zagrożeń, warunki atmosferyczne, stopień trudności postawionych zadań itp.) osiągnąć w sposób optymalny postawione cele lub zrealizować zadania. Podstawowe kryteria doboru taktyki działania to obowiązujące przepisy prawne, zasady współzycia społecznego, zasady bezpiecznego działania, profesjonalizm oraz skuteczność podejmowanych czynności. W rozpatrywanych przypadkach chodzi o cele i zadania dla policjantów określonych komórek służby prewencyjnej²⁸.

Na tym etapie realizacji odprawy prowadzący może przeprowadzić krótkie szkolenie, wyświetlić krótki film instruktazowy dotyczący służby, omówić nowy przepis lub akt prawny wiążący się z realizacją zadań służbowych czy dokonać pokazu użycia lub posługiwania się nowym sprzętem łączności lub środkiem przymusu bezpośredniego.

W następnej kolejności należy przypomnieć zasady dbałości o powierzony sprzęt do służby oraz reguły wzajemnej asekuracji i ubezpieczenia się w służbie.

Na zakończenie tej części odprawy odprawiający powinien zadać pytanie, czy wszyscy odprawiani zrozumieli przekazane informacje i zadania oraz czy mają ewentualne pytania. Jeśli odprawiani stwierdzą, że wszystko rozumieją, odprawiający może przejść do następnej części odprawy.

Trzecia – końcowa część odprawy posiada charakter wychowawczo-motywacyjny. Odprawiający powinien ją przeznaczyć na omówienie ewentualnych spektakularnych sukcesów

²⁸ Zob. R. Garbarz, A. Kopczyński i inni, *Elementy organizacji służby. Odprawa do służby prewencyjnej*, s. 16.

lub znacznych porażek czy przewinień w służbie przez policjantów komórek prewencyjnych, zmieniając dotychczasowy administracyjny ton głosu w bardziej koleżeński. Należy jednak zachować daleko idący obiektywizm w ocenie i nie wskazywać imiennie policjantów obwinionych o pewne porażki lub przewinienia. W dalszej kolejności można omówić problemy związane ze służbą nurtujące policjantów, np.: zapowiadane podwyżki lub reformy w Policji, obsada służby w dni świąteczne. Istotne jest również, aby odprawiający zmotywował odprawianych policjantów do lepszego i efektywniejszego pełnienia służby. Może tego dokonać w różny sposób – odwołując się do możliwego systemu nagród i wyróżnień lub do ambicji odprawianych, zdrowej rywalizacji między komórkami organizacyjnymi jednostki macierzystej.

Zaleca się, aby ostatnią czynnością odprawy do służby było jej zatwierdzenie przez odprawiającego własnym podpisem (stopień, imię i nazwisko) lub przystawieniem pieczętki imiennej oraz wykonaniem skróconego wzoru podpisu (tzw. parafki) w notatnikach służbowych odprawianych policjantów. Ponadto ten fakt ma znaczenie formalno-prawne. Potwierdza, że policjant, który otrzymał zatwierdzenie, właściwie odnotował jej przebieg w notatniku służbowym, jest prawidłowo przygotowany do pełnienia służby i może przystąpić do jej pełnienia. Zatwierdzenie to wiąże się z odpowiedzialnością odprawiającego, jeśli stan faktyczny w służbie wykazałby braki lub błędy w zakresie wymogów odprawy do służby lub przygotowania do służby odprawianych policjantów.

3.3. Realizacja odprawy do służby prewencyjnej

Biorąc pod uwagę specyfikę zadań służby policjantów komórek: patrolowej, obchodowej, konwojowej i ruchu drogowego, można określić niezbędne etapy odprawy do służby w rozpatrywanych komórkach organizacyjnych służby prewencyjnej, z zachowaniem wymogów przedstawionej powyżej metodyki prowadzenia odprawy. Do tych czynności należy zaliczyć:

1) potwierdzenie obecności na odprawie policjantów zgodnie z grafikiem służbowym, sprawdzenie wyposażenia i uzbrojenia indywidualnego policjantów stosownego do charakteru, czasu i sposobu wykonywanej służby oraz jednolitego umundurowania, zgodnego z obowiązującymi przepisami, wymaganego stanu psychofizycznego, wiedzy i umiejętności zawodowych;

Punktualne stawienie się do służby policjantów zaplanowanych w grafiku służbowym jest potwierdzane na odprawie z chwilą jej rozpoczęcia. Zazwyczaj jest połączone z formalnym przyjęciem meldunku wyznaczonego policjanta lub odczytaniem listy obecności albo polega na wizualnym potwierdzeniu obecności policjantów znanych odprawiającemu. Czynność tę można połączyć z wizualnym sprawdzeniem wyglądu policjantów pod kątem ich wymaganego dobrego stanu psychofizycznego lub z dokładniejszym sprawdzeniem takiego stanu nawet za pomocą odpowiednich urządzeń, jeżeli wygląd określonego policjanta budzi uzasadnione podejrzenie, że może on być pod działaniem alkoholu, narkotyków lub podobnie działających środków. W przypadku pozytywnego wyniku badań należy postępować w sposób opisany w poprzednim podrozdziale.

Odprawiający powinien również sprawdzić stan umundurowania, uzbrojenia i wyposażenia policjantów, a wyjątkowo, od niektórych policjantów, wskazanych w sposób losowy, może zażądać okazania niektórych przedmiotów, aby sprawdzić stan techniczny, czystość oraz kompletność uzbrojenia, posiadanie wymaganych elementów wyposażenia. Według ogólnej reguły policjanci powinni posiadać w służbie wyposażenie i uzbrojenie zgodne z obowiązującymi przepisami. W przypadku służby konwojowej wyposażenie i uzbrojenie policjantów

powinno być odpowiednie do istniejącego zagrożenia bezpieczeństwa konwoju²⁹. Odprawiający decyduje, jakie elementy wyposażenia i uzbrojenia policjanci zabierają do takiej służby, w zależności od jej charakteru, czasu i sposobu pełnienia³⁰.

Do elementów uzbrojenia policjantów zalicza się m.in. broń palną, RMSO, pałki służbowe, paralizatory elektryczne, kajdanki, kolczatkę drogową itd.³¹ Natomiast do elementów wyposażenia zalicza się środki łączności, środki ochrony osobistej, notatnik służbowy, bloczki mandatowe, druki i formularze (np. wezwania osób w charakterze świadka, pokwitowanie zatrzymanych dokumentów), różnego rodzaju urządzenia techniczne (np. w przypadku służby na drodze służące do zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego, urządzenia kontrolno-pomiarowe do pomiaru prędkości jazdy pojazdu) oraz inny sprzęt i oporządzenie niezbędne do wykonywania czynności służbowych, przydzielone zgodnie z określonymi normami. Kwestie umundurowania policjantów są uregulowane w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji³², natomiast zwolnienie policjantów z obowiązku noszenia munduru w czasie wykonywania obowiązków służbowych określają odrębne przepisy³³.

Nieco inaczej jest uregulowane umundurowanie, uzbrojenie i wyposażenie do służby policjantów oddziału prewencji Policji. Kwestie te ustala z odpowiednim wyprzedzeniem dowódca tego oddziału, w uzgodnieniu z kierownikiem jednostki Policji, w której będzie pełniona służba patrolowa³⁴. Pododdziały OPP kierowane do służby patrolowej mogą posiadać na swoim wyposażeniu dodatkowo etatowy sprzęt do działań przywracających naruszony porządek publiczny, bez środków wzmocnienia³⁵. Policjanci pełniący służbę na drodze są obowiązani używać umundurowania z elementami odblaskowymi bez względu na porę dnia i roku³⁶. W ramach patrolu wieloosobowego wszyscy policjanci powinni występować w jednolitym umundurowaniu³⁷. W sposób losowy – aby nie wydłużać czasu odprawy – prowadzący odprawę może sprawdzić u niektórych odprawianych niezbędną wiedzę i umiejętności zawodowe wymagane do prawidłowego pełnienia służby.

2) określenie składu patrolu oraz wyznaczenie dowódcy w przypadku patroli wieloosobowych; przydzielenie rejonów służbowych (dookreślenie trasy obchodu, trasy patrolowania, trasy konwoju lub odcinka drogi do realizacji nadzoru ruchu drogowego) i czasu pełnienia w nich służby oraz miejsc i czasu przerw w służbie; przekazanie ceduł patrolowych i innej dokumentacji niezbędnej do pełnienia służby, informacji dotyczących dyslokacji sił policyjnych;

Ważne jest, aby prowadzący odprawę do służby patrolowej, przydzielając patrolom rejony służbowe lub zlecając konwój albo doprowadzenie, określił jednocześnie ich składy personalne, a patrolom wieloosobowym wyznaczył dowódcę. Wskazanie dowódcy patrolu (konwoju lub doprowadzenia) powinno być przemyślane i obejmować doświadczonych policjantów, którzy dawaliby rękojmię podejmowania właściwych decyzji służbowych co do trybu, metod

²⁹ § 7 ust. 1 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji.

³⁰ § 26 ust. 1 pkt. 6 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 1 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji, § 7 ust. 3 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji.

³¹ § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie uzbrojenia Policji (Dz. U. poz. 1738, z późn. zm.).

³² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.).

³³ § 1 ust. 1 zarządzenia nr 1120 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie określenia przypadków, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 104).

³⁴ § 33 ust. 4 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

³⁵ § 21 ust. 2 pkt 5 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

³⁶ § 15 ust. 1 pkt 9 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

³⁷ § 26 ust. 1 pkt 6 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 15 ust. 1 pkt 10 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

i sposobu podjęcia działań w określonej sytuacji. Ma to szczególne znaczenie w służbie patrolowej i ruchu drogowego, gdzie oprócz typowych patroli dwuosobowych występują patrole mieszane z przedstawicielami innych służb działających na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz z policjantami innych komórek organizacyjnych Policji³⁸. Odprawiający powinien wziąć pod uwagę również możliwość pełnienia przez policjantów na posterunku, w obchodzie, służby patrolowej lub ruchu drogowego pojedynczo. Powinien pamiętać, że służba patrolowa w patrolu jednoosobowym jest dopuszczalna, ale tylko w ściśle określonych warunkach, a mianowicie wyłącznie przez policjantów posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe, a zwłaszcza pozostających w służbie stałej, tylko w porze dziennej, od świtu do zmroku, przy ograniczeniu ze względów bezpieczeństwa, przeprowadzania interwencji samodzielnie w pomieszczeniach zamkniętych oraz w stosunku do więcej niż dwóch osób³⁹. Należy stwierdzić, że pełnienie służby przez policjantów – przewodników z psami służbowymi oraz przez policjantów na koniach określają regulacje służby w patrolu jednoosobowym. Natomiast w służbie konwojowej decyzję o liczbie konwojentów wykonujących konwój podejmuje kierownik komórki organizacyjnej Policji realizującej konwój lub wyznaczony przez niego policjant, a w uzasadnionych przypadkach konwój może być wykonany pieszo przez jednego policjanta lub większą liczbę policjantów⁴⁰. Policjanci pełniący służbę na drodze mogą ją odbywać w patrolu jednoosobowym, w tym również na posterunku oraz przy likwidacji skutków zdarzeń drogowych, ale wyłącznie od świtu do zmierzchu oraz na obszarze zabudowanym, natomiast poza obszarem zabudowanym służba na drodze w patrolu jednoosobowym może być pełniona od świtu do zmierzchu, ale tylko w przypadku realizacji zadań związanych z wykorzystaniem dróg w sposób szczególny⁴¹. Podstawą kierowania do służby różnych patroli policjantów lub innych form jej pełnienia powinna być, oprócz obowiązujących przepisów prawa, analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz plan dyslokacji służby, określające stopień i rozmieszczenie zagrożeń na podległym terenie. Opracowane dokumenty obrazujące geografię i stopień zagrożeń na podległym terenie stanowią podstawę do sprecyzowania rejonów zagrożenia, rejonów odpowiedzialności, miejsc zagrożonych i tras patrolowych⁴², a potem umożliwiają odpowiednie dostosowanie oraz rozmieszczenie sił i środków, jak też zaplanowanie działań adekwatnych do przewidywanych w danym miejscu i czasie zagrożeń. Na podstawie tak przygotowanych planów i analiz prowadzący odprawę do służby patrolowej lub ruchu drogowego personalnie przydziela policjantom wytypowane wcześniej rejony służbowe, określając również czas pełnionej w nich służby. Wskazane jest, aby rejony służbowe przydzielane policjantom, w miarę możliwości, obejmowały swoim zasięgiem rejon dzielnicowy lub rejon dzielnicowych, co ułatwia organizację służby, a także sprzyjały wzajemnej komunikacji i podniesieniu poziomu poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo na tym terenie. Z uwagi na charakter i cele służby dzielnicowych nie można mówić o przydzielaniu

³⁸ § 26 ust. 1 pkt 4 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt. 3 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

³⁹ § 27 ust. 2 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁰ § 6 ust. 2 i 4 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji.

⁴¹ § 8 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴² § 2 pkt 4–6 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji: **rejon zagrożenia** – określony obszar terenu, charakteryzujący się szczególnym nasileniem przestępstw, wykroczeń lub występowaniem innych zjawisk patologii społecznej; **miejsce zagrożone** – obiekt lub niewielki obszar, które według aktualnego rozpoznania wymagają systematycznego nadzoru i kontroli policyjnej ze względu na występowanie przestępstw, wykroczeń lub innych zjawisk patologii społecznej; **trasa patrolowa** – odcinek drogi łączący rejon i miejsca zagrożone, ważniejsze obiekty, posterunki lub inne punkty i miejsca wynikające z bieżących potrzeb służby; **rejon odpowiedzialności** – obszar wyznaczony w oparciu o rejon zagrożenia, miejsca zagrożone, rejon służbowe dzielnicowych oraz inne wskazane rejon, w którym w miarę możliwości służbę pełnią ci sami policjanci, którzy odpowiadają za stan bezpieczeństwa na tym obszarze.

im rejonów służbowych w czasie odpraw do służby, a raczej o wskazaniu trasy obchodu na określony dzień służby w przypisanych im na stałe rejonach służbowych⁴³. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi każdy dzielnicowy może mieć przydzielony tylko jeden rejon służbowy, a tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki Policji, na wniosek kierownika rewiru dzielnicowych lub innego policjanta wyznaczonego przez kierownika jednostki Policji, może przydzielić dzielnicowemu, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, dodatkowy rejon służbowy⁴⁴. Dzielnicowi obsługujący graniczące ze sobą rejonu służbowe mogli wspólnie pełnić służbę w części lub całości obu rejonów służbowych⁴⁵.

Odprawiający powinien również wskazać miejsca i czas przerw w służbie⁴⁶ i przypomnieć, że wykorzystanie przerwy w zaplanowanym miejscu i czasie musi odbywać się w porozumieniu (tj. w uzgodnieniu i za zgodą) ze służbą dyżurną jednostki Policji lub inną uprawnioną osobą⁴⁷. Policjant korzystający z przerwy powinien pozostawać w stałej gotowości do odbioru łączności radiowej. Wyjątkowo dla policjantów pełniących służbę na drogach dopuszcza się utrzymywanie stałej gotowości z wykorzystaniem łączności telefonicznej, z tym że policjanci ruchu drogowego pełniący służbę na autostradzie i trasie objętej centralną koordynacją nie mogą na czas przerwy opuszczać rejonu, trasy lub posterunku⁴⁸.

Wymogi bezpieczeństwa nakazują, aby w czasie pełnionej służby w stałej gotowości do odbioru łączności radiowej pozostawał również dzielnicowy, a jeśli taka łączność jest niemożliwa, powinien utrzymywać stałą gotowość do wykorzystania łączności telefonicznej. Przy wyznaczaniu przerw w służbie odprawiający powinien przestrzegać rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów, którego przepisy określają czas trwania przerw w służbie policjantów. Zgodnie z tym aktem prawnym do czasu służby trwającej 8 godzin wlicza się 20 minut przerwy, a do służby trwającej 12 godzin wlicza się 45 minut przerwy. W przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych czas przerw można przedłużyć do 45 minut w służbie trwającej 8 godzin oraz do 60 minut w służbie trwającej 12 godzin⁴⁹.

W czasie odprawy do służby patrolowej odprawiający powinien przekazać odprawianym policjantom ceduły patrolowe, czyli dokumenty mające formę graficzno-opisową służące usprawnieniu organizacji służby patrolowej, zawierające charakterystykę rejonów zagrożenia, tras patrolowych, miejsc zagrożonych, rejonów odpowiedzialności oraz zbiór podstawowych informacji wykorzystywanych w trakcie pełnienia służby. Za ich opracowanie i aktualizację odpowiadają komendanci powiatowi/miejscy/rejonowi Policji oraz komendanci komisariatów Policji. Natomiast zadanie opracowywania i aktualizacji ceduł patrolowych zostało powierzone policjantom odpowiedzialnym za organizację służby patrolowej⁵⁰. Obowiązkiem odprawiającego jest przekazanie informacji dotyczących dyslokacji sił policyjnych oraz sił podmiotów pozapolicyjnych realizujących zadania w rejonie pełnienia służby i bezpośrednio przyległym⁵¹. Koordynacja działań zewnętrznych została powierzona

⁴³ § 3 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 528/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁴ § 3 ust. 3 i 4 zarządzenia nr 528/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁵ § 3 ust. 6 zarządzenia nr 528/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁶ § 26 ust. 1 pkt 2 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 7 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁷ § 34 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 12 ust. 1 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁸ § 12 ust. 3 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁴⁹ § 4 ust. 7–8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz. U. Nr 131, poz. 1471, z późn. zm.).

⁵⁰ § 2 pkt 12, § 5 pkt 3, § 7 pkt 3 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵¹ § 26 ust. 1 pkt 5 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 3 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

zastępcom komendantów, nadzorujących służbę prewencyjną w komendach wojewódzkich i Komendzie Stołecznej Policji oraz w komendach powiatowych/miejskich/rejonowych Policji, którzy mogą, w zależności od potrzeb, powołać koordynatorów w podległych sobie komisariatach Policji, podejmujących zadania wynikające z tej funkcji na podległym sobie terenie⁵². Wzajemna koordynacja rozmieszczenia sił i prowadzonych działań może przynieść wymierne efekty, tak jak dzieje się to w przypadku Straży Gminnych (miejskich) Straży Granicznej, Służby Ochrony Kolei, Straży Leśnej, z którymi koordynacja działań jest realizowana w odniesieniu do osób lub obiektów będących w zainteresowaniu obu stron, a także w celu harmonizacji podejmowanych czynności służbowych, rozmieszczenia sił i podziału realizowanych zadań, uzasadnionej względami skuteczności i ekonomiki działania. Z tych względów przekazanie policjantom na odprawie do służby informacji o dyslokacji sił policyjnych i pozapolicyjnych w powierzonym im rejonie służbowym oraz na terenie przyległym pozwoli uzyskać pełny wgląd we własne usytuowanie w tym rejonie, wiedzę o ewentualnej możliwości wsparcia swoich działań, unikania dublowania czynności lub działań, a tym samym zwiększa ich bezpieczeństwo własne oraz efektywność służby. Rozmieszczenie sił i środków powinno być dostosowane do struktury i charakteru występujących zagrożeń. W przypadku organizacji służby na drogach koordynację służby ponadto określa: na wybranych drogach krajowych – dyrektor biura Komendy Głównej Policji właściwy do spraw ruchu drogowego po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji (jest to tzw. centralna koordynacja służby), na drogach krajowych nieobjętych centralną koordynacją – komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji po zasięgnięciu opinii właściwych komendantów powiatowych lub miejskich Policji⁵³.

3) zapoznanie policjantów z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki i poleceniami kierownictwa, a także przekazanie zadań doraźnych oraz określenie sposobu ich wykonania i taktyki działania, przypomnienie zadań stałych;

Niezbędność zapewnienia ciągłości realizowanych przez jednostkę Policji zadań wymaga zaznajomienia policjantów kierowanych do pełnienia służby z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie podległym określonej jednostce organizacyjnej Policji i poleceniami jej kierownictwa⁵⁴. Chodzi o zdarzenia odnotowane jako zaistniałe na terenie działania tej jednostki Policji, na terenie jednostek ościennych. Ze względu na swój charakter mogą wystąpić w rejonie pełnienia służby.

Do obowiązków odprawiającego należy również przekazanie zadań doraźnych, przypomnienie o zdaniach stałych i określenie taktyki ich wykonania⁵⁵. Zadania stałe to zadania zawarte w obowiązujących przepisach prawnych, realizowane przez odpowiednio długi czas, ściśle odnoszące się do rejonu służbowego, charakterystycznych zjawisk, rodzaju i stopnia zagrożeń, stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na określonym terenie. Powinny być umieszczone na ostatniej stronie notatnika służbowego policjanta realizującego zewnętrzną służbę prewencyjną. Natomiast zadania doraźne to polecenia podjęcia jednorazowych lub przewidzianych do realizacji w krótkim czasie określonych działań wynikających z wniosków pochodzących z analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego lub z informacji uzyskanych od służb Policji oraz pochodzących z innych źródeł⁵⁶. Przykłady takich zadań to realizacja nakazu zatrzymania i doprowadzenia określonej osoby czy jej konwoju. Obowiązkiem odprawiającego jest wskazanie policjantom optymalnej taktyki wykonania powierzonych im zadań

⁵² § 9 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵³ § 5 i 6 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵⁴ § 26 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 2 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji, § 19 pkt 2 zarządzenia nr 528/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵⁵ § 26 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 4 i 5 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵⁶ § 2 pkt 13 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

doraźnych (pojęcie to zostało objaśnione w poprzednim podrozdziale)⁵⁷. Taktyka pełnienia służby powinna uwzględniać specyficzne warunki terenowe i atmosferyczne występujące na określonym terenie działania określonej jednostki organizacyjnej i w określonym czasie. Prowadzący odprawę, wyznaczając taktykę pełnienia służby patrolowej, powinien kierować się w szczególności następującymi zasadami: rozmieszczenie patroli powinno być proporcjonalne oraz adekwatne do potrzeb i przewidywanego zagrożenia; zastosowane formy pełnienia służby patrolowej powinny gwarantować bezpieczeństwo działania policjanta, a także pozytywnie wpływać na jej skuteczność i efektywność⁵⁸.

W taktyce działania ważną kwestią jest sposób zastosowania posiadanych środków transportu. W czasie patrolowania samochodem służbowym policjanci powinni wykorzystywać pojazd wyłącznie do przemieszczania się pomiędzy rejonami zagrożeń oraz miejscami zagrożonymi, zachowując prędkość umożliwiającą obserwację terenu i osób. Natomiast po opuszczeniu pojazdu powinni pieszo patrolować miejsca zagrożone oraz dokonywać sprawdzeń miejsc i obiektów w rejonach zagrożonych, zgłaszając ten fakt dyżurnemu jednostki lub utrzymując z nim stałą łączność⁵⁹.

Policjanci sprawujący nadzór nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu drogowego mogą pełnić służbę w sposób:

- dynamiczny – polegający na patrolowaniu trasy pojazdem służbowym z prędkością zapewniającą obserwację ruchu drogowego lub patrolowaniu pieszo;
- statyczny – polegający na wykonywaniu czynności na posterunku lub podczas kierowania ruchem (radiowóz powinien być wtedy ustawiony w miejscu bezpiecznym i widocznym dla uczestników ruchu);
- statyczno-dynamiczny – polegający na przemiennym wykonywaniu służby w sposób dynamiczny i statyczny⁶⁰; a w warunkach niedostatecznej widoczności radiowóz oznakowany, z którego wykorzystaniem jest wykonywana służba na drodze, powinien mieć włączony świetlny napis „POLICJA”⁶¹.

W czasie odprawy do służby w jednostkach terenowych powinna być określona również taktyka pełnienia służby dla policjantów oddziałów prewencji Policji, którzy pełnią służbę na terenie tych jednostek, która gwarantowałaby efektywne wykonanie służby przez tych policjantów. Policjanci pododdziałów alarmowych mogą pełnić służbę patrolową wyłącznie na terenie miasta będącego siedzibą oddziału prewencji Policji lub na terenie miejscowości pobliskiej. Ponadto służba pododdziału alarmowego powinna zostać zorganizowana w systemie koncentrycznym, czyli dającym możliwość doraźnego koncentrowania policjantów i kierowania ich do działań zespołowych. Odprawa taka powinna być dokładnie przygotowana i przeprowadzona, zaś przebieg służby nadzorowany przez wyznaczonego policjanta ze stanu jednostki Policji, na której terenie jest pełniona służba, z uwagi na zazwyczaj słabą znajomość przez takich policjantów rejonów pełnienia służby⁶².

4) przypomnienie o zasadach zachowania bezpieczeństwa przez policjantów podczas wykonywania zadań, określenie sposobu utrzymywania łączności z dyżurnym jednostki Policji; realizacja szkolenia wzbogacającego wiedzę i umiejętności zawodowe odprawianych;

W trakcie prowadzenia odprawy do służby prewencyjnej odprawiający powinien poinformować odprawianych o zasadach zachowania bezpieczeństwa podczas służby, konieczno-

⁵⁷ § 26 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 5 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵⁸ § 27 ust. 1 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁵⁹ § 32 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶⁰ § 18 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶¹ § 18 ust. 3 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶² 21 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

ści zachowania reguł wzajemnej asekuracji, użycia lub wykorzystania zgodnie z prawem środków przymusu bezpośredniego i podejmowania czynności przy zapewnieniu ochrony praw człowieka, szczególnie godności ludzkiej. Należy podkreślić, że w trakcie pełnienia służby policjanci są zobowiązani do zachowania bezpieczeństwa własnego (prawnego i fizycznego), jak też obywateli objętych czynnościami służbowymi. Mają obowiązek zachowywać szczególne środki ostrożności i być przygotowani na odparcie zamachu, zwłaszcza w miejscach o ograniczonej widoczności, przy wejściu do pomieszczeń i podejmowaniu interwencji. Jeśli pełnią służbę w patrolu wieloosobowym, powinni przestrzegać podziału ról na realizujących i asekurujących oraz zachowywać elementy trójkąta bezpieczeństwa. Policjanci asekurujący powinni wzmocnić swoją czujność podczas wykonywania czynności w porze nocnej i wobec grup osób, zachowując gotowość do odparcia ewentualnego zamachu lub udaremnienia próby ucieczki, szczególnie podczas wykonywania tzw. podstawowych czynności, np. legitymowania, kontroli pojazdów⁶³.

Z kwestią zapewnienia bezpieczeństwa własnego policjantów w czasie służby wiąże się możliwość zwrócenia się w razie potrzeby, za pośrednictwem dyżurnego jednostki Policji, o zapewnienie wsparcia przez inny patrol⁶⁴. Zazwyczaj są to sytuacje, w których występuje zagrożenie ze strony grupy osób, przekraczające siły i możliwości działającego patrolu lub zachodzi konieczność użycia sprzętu albo środków przymusu bezpośredniego, niebędących na wyposażeniu tego patrolu. Przy czym, jeśli zagrożenie to ma charakter bezpośredni i dotyczy życia, zdrowia lub wolności policjanta, to każdy inny policjant będący na służbie na hasło „policjant wzywa pomocy” – w uzgodnieniu z dyżurnym jednostki Policji – jest zobowiązany udać się w miejsce zagrożenia, w celu udzielania wsparcia⁶⁵.

Odprawiający powinien przypomnieć odprawianym o konieczności zachowania stałej łączności ze służbą dyżurną jednostki lub – w zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych policjantem bezpośrednio odpowiedzialnym za nadzór nad przebiegiem służby, jako warunek zachowania bezpieczeństwa własnego policjantów oraz sprawowania nadzoru nad służbą. Powinien także określić sposób i zasady utrzymywania łączności pomiędzy policjantami pełniącymi służbę patrolową a dyżurnym jednostki Policji⁶⁶, w tym przydzielić odpowiednie kryptonimy poszczególnym patrolom lub policjantom oraz przypomnieć lub określić kryptonimy dyżurnego i przełożonych, a także zasady i sposoby prowadzenia korespondencji radiowej, stosowania znaków i sygnałów rozpoznawczych, posługiwania się danymi radiowymi przez korespondentów pracujących w systemach, sieciach i kierunkach łączności radiowej w Policji⁶⁷. W sytuacji uczestniczenia w odprawie policjantów przydzielonych jako wsparcie służby lub będących po ukończeniu szkolenia zawodowego podstawowego odprawiający ma obowiązek sprawdzić, czy posiadają oni ważne zaświadczenie o uzyskaniu uprawnień do obsługi łączności radiowej w Policji, wydane zgodnie z przepisami w sprawie doskonalenia zawodowego w zakresie obsługi urządzeń łączności radiowej w Policji⁶⁸.

Pewnym potwierdzeniem wymaganej stałej łączności policjanta lub policjantów pełniących służbę zewnętrzną jest realizacja obowiązku zgłoszenia każdego wyjścia z pojazdu i powrotu

⁶³ § 26 ust. 1 pkt 7 i § 31 ust. 1 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 11 ust. 2 pkt 8 i § 20 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶⁴ § 31 ust. 2 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶⁵ § 35 ust. 2 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶⁶ § 29 ust. 1 i 3 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁶⁷ Instrukcja w sprawie stosowania środków łączności radiowej, organizacji łączności radiowej oraz sposobu prowadzenia korespondencji radiowej w jednostkach organizacyjnych Policji, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 734 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Nr 15, poz. 619).

⁶⁸ § 3 ust. 2 Instrukcji w sprawie stosowania środków łączności radiowej, organizacji łączności radiowej oraz sposobu prowadzenia korespondencji radiowej w jednostkach organizacyjnych Policji.

do niego dyżurnemu jednostki, na której terenie jest pełniona służba⁶⁹. Natomiast policjanci pełniący służbę patrolową lub na drodze mają obowiązek utrzymywania bieżącego i stałego kontaktu za pomocą środków łączności ze służbą dyżurną jednostki Policji. Opuszczenie rejonu pełnienia służby patrolowej przez policjanta może nastąpić tylko na polecenie lub za zgodą dyżurnego jednostki Policji⁷⁰.

Odprawiający powinien dążyć, **aby odprawa do służby zawierała elementy doskonalenia zawodowego** w postaci przypomnienia potrzebnej wiedzy i umiejętności lub w postaci przekazu nowej wiedzy i kształcenia nowych umiejętności zawodowych. Tym samym odprawa do służby będzie spełniać wymóg wpływu na wzrost poziomu wiedzy i umiejętności policjantów⁷¹. Prowadzone w czasie odprawy szkolenia powinny być krótkie (nieprzekraczające kilkunastu minut) i obejmować tematy, których realizacja sprawia policjantom trudności (stwierdzone w czasie kontroli, nadzoru lub wskazane w skargach obywateli) lub jest związana ze zmianą obowiązujących przepisów prawnych. Zadanie odprawiającego musi polegać na przekazaniu niezbędnej wiedzy oraz przećwiczeniu umiejętności mających zastosowanie w pracy policyjnej – nadmierne teoretyzowanie lub formalne zapoznanie wypacza sens takiego doskonalenia. Ważne jest, aby odprawiający przedstawił cele i zakres określonych treści, zwłaszcza rozwiązań prawnych, sposoby i skutki ich zastosowania, odpowiedział na ewentualne pytania odprawianych, wskazał materiał źródłowy oraz możliwość poszerzenia szkolenia w ramach zajęć z bieżącego doskonalenia zawodowego. Odprawiający osiągnięte zalecany kształt skróconego doskonalenia zawodowego w czasie odprawy do służby, jeśli odpowiednio wcześniej przygotowuje oraz wykorzysta właściwe techniki multimedialne (połączenie różnych form przekazu, np.: tekstu, dźwięku, grafiki, animacji, wideo w jednym systemie komputerowym). Nie obejmują one tylko wykładu wykorzystującego prezentację opracowaną za pomocą programu PowerPoint w oparciu o sprzęt komputerowy, odtwarzacz multimedialny, ale również są to odtwarzane krótkie filmy wideo, prezentowane zdjęcia osób poszukiwanych, slajdy przedstawiające plany lub mapy podległego terenu, wykazy zadań, tablice poglądowe, makiety, planów lub map. Doświadczenia płynące z pedagogiki osób dorosłych potwierdzają, że człowiek dorosły lepiej przyswaja treści nauczania, jeśli jednocześnie kwestie objęte nauczaniem słyszy, widzi i może je przećwiczyć. Dlatego stosowanie środków techniki multimedialnej ułatwia przeprowadzenie odprawy, pobudza zainteresowanie u odprawianych, poprawia jej efektywność i skraca jej czas.

5) zmotywowanie odprawianych policjantów do wydajniejszej służby i zatwierdzenie odprawy;

Istotnym zadaniem odprawiającego jest również to, aby w możliwie optymalny sposób zmotywował odprawianych policjantów do lepszego i efektywniejszego pełnienia służby. Niezależnie od tego, czy odprawa będzie dotyczyła policjantów służby patrolowej, konwojowej, ruchu drogowego lub dzielnicowych czynnik właściwej motywacji do efektywnej służby nie powinien być pomijany. Jeśli zostanie zrealizowany przez odprawiającego w sposób opisany w poprzednim podrozdziale i będzie powtarzany w czasie każdej odprawy, pozwoli uzyskać wewnętrzne przekonanie odprawianych policjantów o korzyściach z efektywnie pełnionej służby.

⁶⁹ § 26 ust. 1 pkt 9 i § 32 pkt 3 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁷⁰ § 29 ust. 2 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji, § 15 ust. 1 pkt 6 zarządzenia nr 609/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁷¹ § 25 ust. 4 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

4. Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej

4.1. Funkcje odprawy do służby

Każda odprawa spełnia cztery funkcje: nadzorczo-kontrolną, informacyjno-instruktażową, motywacyjną, wychowawczo-dyscyplinującą⁷².

W ramach realizacji **funkcji nadzorczo-kontrolnej** jest istotne rozliczenie stanu liczbowego policjantów planowanych do służby i wykazanie stanu rzeczywistego, wyjaśnienie przyczyn ewentualnej absencji, właściwego stanu psychofizycznego, sprawdzenie prawidłowości wyposażenia, uzbrojenia, wymaganej wiedzy i umiejętności w zakresie niezbędnym do realizacji zadań służby. W przypadku stwierdzonych uchybień w tym zakresie należy podjąć niezbędne środki celem ich eliminacji i zapobieżenia pełnieniu służby przez nieprzygotowanych do niej policjantów.

Funkcja informacyjno-instruktażowa odprawy do służby polega na przekazaniu odprawianym policjantom informacji, zadań oraz cedułów do realizacji wraz z niezbędnym instruktażem objaśniającym taktykę pełnienia służby. Jej istotą są uporządkowanie i organizacja zasobów osobowo-przedmiotowych w celu optymalnej realizacji zadań służby prewencyjnej.

Natomiast **funkcja motywacyjna** odprawy do służby wyraża się w kształtowaniu przez odprawiającego pożądanych postaw i cech policjantów w służbie, wzbudzaniem w nich zaangażowania i rzetelności w wypełnieniu obowiązków na rzecz osiągnięcia optymalnych wyników. Cele te prowadzący może osiągać, dając dobry przykład swoją fachową postawą, odwoływaniem się do wyższych wartości (jak: honor, dobre imię, uznanie przez przełożonych, współzawodnictwo), omawianiem spektakularnych sukcesów czy rażących błędów i porażek w służbie⁷³.

Prawidłowa odprawa do służby powinna spełniać również **funkcję wychowawczo-dyscyplinującą**. Jej realizacja wiąże się, w pierwszej kolejności, z postawą i zachowaniami odprawiającego, który powinien pod każdym względem być wzorem i przykładem dla odprawianych, przez co oddziałuje na nich wychowawczo oraz dyscyplinującą. Atmosfera odprawy, wzajemne poszanowanie i rozumienie, a także omawiane przykłady spektakularnych sukcesów innych policjantów powinny mobilizować do wywiązywania się z obowiązków oraz poszanowania dyscypliny służby.

4.2. Efekty prawidłowo realizowanych odpraw do służby prewencyjnej

Nie tylko atmosfera i przebieg odprawy motywują odprawianych policjantów do pełnienia służby. Istotne znaczenie ma również prawidłowe skontrolowanie wyposażenia i stanu

⁷² P. Janicki, *Organizacja służby i kierowanie*, s. 20.

⁷³ K. Czarniecki, A. Osierda, T. Węglowski, *Analiza zagrożeń*, s. 32–34.

policjantów, określenie, jakie zadania i gdzie mają realizować, w jaki sposób oraz za pomocą jakich środków, wykazanie zainteresowania ich sukcesami oraz porażkami, poprzez pozytywne lub negatywne reagowanie na nie (w postaci nagród i wyróżnień za osiągnięte sukcesy lub kar za popełniane przewinienia). Krótko mówiąc, między odprawą do służby a jej pełnieniem istnieje wprost proporcjonalna zależność wyrażająca się w stopniu efektywności pełnionej służby. Im sprawniejsza i bardziej profesjonalna odprawa, tym bardziej profesjonalna i efektywna realizacja zadań służby.

W tym procesie pierwszoplanową rolę odgrywa odprawiający, jego przygotowanie do przeprowadzenia odprawy, sprawne i wyczerpujące zrealizowanie czynności odprawy z zachowaniem jej algorytmu. Przejawia się to szczególnie w szerokiej wiedzy i doświadczeniu w pracy policyjnej, znajomości występujących zagrożeń oraz umiejętności formułowania zadań doraźnych i objaśniania taktyki ich wykonania. Nie bez znaczenia jest dobra znajomość odprawianych policjantów i wytworzenie właściwej służbowej więzi między odprawiającym a odprawianymi policjantami. Pomagają w tym dobra wiedza i doświadczenie zawodowe odprawiającego oraz jego charakter, pozwalające na zdobycie faktycznego autorytetu. W rezultacie odprawiający jest ceniony przez podwładnych, którzy akceptują jego polecenia i są skłonni angażować się w pełnienie służby oraz wykazywać inicjatywę, dostrzegając wymierne efekty i uznanie. Entuzjazm i gorliwość podczas prowadzenia odprawy mogą być przykładem dla odprawianych policjantów. Oczywiście jest, że postępowanie odprawiającego odwrotne do pożądanego nie może wpływać na pozytywne postawy odprawianych policjantów i efekty służby.

Najczęstszymi uchybieniami po stronie odprawiającego są: zbyt luźna atmosfera na odprawie, pozwalanie na kwestionowanie jego poleceń, powierzchowne omawianie lub pomińanie niektórych istotnych czynności odprawy bądź niezachowywanie kolejności algorytmu. W szeregi odprawianych policjantów wkrada się wówczas monotonia, uśpienie czujności i aktywności oraz ogólne rozprężenie i lekceważenie obowiązków, a także zadań, co prowadzi w dalszym lub bliższym czasie do wypadków i przewinień dyscyplinarnych w służbie, wszczynania postępowań dyscyplinarnych i wyciągania konsekwencji wobec winnych osób.

5. Dokumentowanie odprawy do służby

5.1. Dokumentowanie przebiegu odprawy przez policjanta odprawiającego

Obowiązujące przepisy prawne wymagają, aby policjanci w prewencyjnych komórkach organizacyjnych dokumentowali przebieg odprawy do służby w notatnikach służbowych lub za pomocą nośników elektronicznych⁷⁴. Dodatkowo prowadzący odprawę, jak to zostało już przedstawione w rozdziale pierwszym niniejszego opracowania, musi udokumentować jej przeprowadzenie bezpośrednio w policyjnych systemach informatycznych (SWD) lub w innej formie elektronicznej z zachowaniem czytelności i kompletności informacji. Dla przykładu, w formularzu protokołu z odprawy do służby patrolowej w SWD prowadzący odprawę do służby powinien wprowadzić informacje dotyczące: składu patroli, ich dyslokacji, opisów przekazanych zadań do realizacji, zaleceń co do kontroli zabezpieczenia obiektów handlowych, usługowych itp., zaleceń dotyczących zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń, wykazu posterunków obchodowych w miejscach zagrożonych, przekazanych do realizacji pism i poleceń, planowanych przerw w służbie, sprawdzenia predyspozycji psychofizycznych, wyglądu i umundurowania policjantów, wyposażenia do służby, znajomości przepisów dotyczących użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, zrealizowanych pouczeń, udziału policjanta komórki kryminalnej lub policjantów innej komórki organizacyjnej w odprawie. W przypadku braku takiej możliwości informacje dotyczące przebiegu odprawy do służby dokumentuje się w książce odpraw lub protokole odprawy⁷⁵. Wymóg dokumentowania w SWD nie dotyczy odprawy do służby konwojowej.

Oprócz dokumentacji odprawy do służby w SWD prowadzi się książkę służby w patrolach, obchodach i na posterunkach⁷⁶. Do SESPól należy codziennie wprowadzać zestawienie nr III/1 dotyczące sił komendy wojewódzkiej/Stołecznej Policji skierowanych do służby patrolowej i obchodowej. Jednostki organizacyjne opracowuje na podstawie zestawień przesyłanych z podległych komend powiatowych (miejskich, rejonowych) i komisariatów. Dane te dotyczą liczby funkcjonariuszy w służbie (1 służba rozumiana jako 8 godzin): patrolowej, patrolowo-interwencyjnej i interwencyjnej, wywiadowczej, obchodowej (dzielnicowych). Część tego formularza zatytułowana „Siły pozapolicyjne” stanowi odrębne zestawienie zawierające dane o siłach podmiotów pozapolicyjnych kierowanych do służby patrolowej i obchodowej w ramach wspólnych patroli policjantów z funkcjonariuszami, strażnikami i pracownikami podmiotów wymienionych w przepisach regulujących funkcjonowanie SESPól. Ponadto gromadzone są dane dotyczące liczby skierowanych policjantów innych jednostek i komórek organizacyjnych Policji, w tym: Oddziału Prewencji Policji, innej służby prewencyjnej, służby kryminalnej, służby wspomagającej, służb ponadnormatywnych, szkoły policyjnej. Natomiast w odniesieniu do policjantów skierowanych do pełnienia służby na drodze (w tym również funkcjonariuszy podmiotów pozapolicyjnych skierowanych do takiej służby) należy w tym systemie wypełnić

⁷⁴ § 25 ust. 9 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji oraz § 8 pkt 5 zarządzenia nr 360/2009 Komendanta Głównego Policji.

⁷⁵ Treść formularzy jest określana przez Komendę Główną Policji.

⁷⁶ § 26 ust. 3–4 zarządzenia nr 768/2007 Komendanta Głównego Policji.

zestawienie sił komendy wojewódzkiej/Stołecznej Policji nr XIII/3, stosując taką samą zasadę jak w przypadku zestawienia dotyczącego służby patrolowej i obchodowej. Jest wymagane, aby realizacja zadań służby konwojowej była dokumentowana na bieżąco lub dane łączne za cały miesiąc w SESPól zestawienia liczbowego nr III/4 dotyczącego osób pozbawionych wolności konwojowanych z jednostek penitencjarnych, schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych⁷⁷.

5.2. Dokumentowanie przebiegu odprawy przez policjanta odprawianego

Notatnik służbowy należy do podstawowych dokumentów, jakie powinni prowadzić policjanci służby prewencji wykonujący zadania w bezpośredniej styczności z obywatelami w tzw. terenie⁷⁸. Sposób prowadzenia notatnika służbowego regulują wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych⁷⁹, zmienione wytycznymi nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 listopada 2013 r. zmieniającymi wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych⁸⁰.

Na podstawie § 3 wytycznych nr 2/2007 KGP obowiązek prowadzenia notatnika służbowego dotyczy policjantów pełniących służbę patrolową (w tym policjantów komórek ruchu drogowego pełniących służbę zewnętrzną), interwencyjną, obchodową, konwojową i ochronnych z wyjątkiem policjantów pełniących służbę na stanowiskach, gdzie przebieg służby rejestruje się w odrębnej dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, lub innych policjantów na podstawie odrębnych przepisów oraz wskazanych decyzjami komendantów wojewódzkich (Stołecznych), powiatowych (rejonowych, miejskich) Policji na obszarze swojego działania.

Prowadzony przez policjanta notatnik służbowy powinien spełniać pełne wymogi formalne, zwłaszcza na stronie tytułowej powinien zawierać: kolejny numer rejestru, stempel nagłówkowy jednostki lub komórki organizacyjnej Policji, datę rozpoczęcia oraz zakończenia notatnika, stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjanta, któremu notatnik przydzielono, czytelny podpis lub imienną pieczętkę i parafkę przełożonego⁸¹. Ostatnia strona notatnika zawiera informacje oraz symbole literowe, o których mowa w § 6 przedmiotowych wytycznych⁸².

Wpisy w notatniku służbowym dotyczące poszczególnych czynności powinny być krótkie, rzeczowe i muszą zawierać dane niezbędne do opracowania innej dokumentacji, a zwłaszcza:

- 1) czasu przyjęcia zgłoszenia, miejsca oraz czasu rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych czynności;
- 2) zastosowania środków oddziaływania wychowawczego oraz poinformowania osoby, wobec której podjęto czynność, o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzania czynności określonych w odrębnych przepisach⁸³.

⁷⁷ Załącznik nr 8 i 9 zarządzenia nr 71 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości oraz systemu kontroli zarządczej w Policji.

⁷⁸ § 2 ust. 2 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁷⁹ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.

⁸⁰ Dz. Urz. KGP z dnia 21 listopada 2013 r. poz. 97.

⁸¹ § 3 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁸² § 2 ust. 2 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji zmieniona pkt 1 wytycznych nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r.

⁸³ § 4 ust. 4 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

Ponadto zapisy w notatniku służbowym powinny być czytelne, dokonywane w trakcie lub bezpośrednio po zakończeniu czynności służbowej⁸⁴.

W patrolach dwu- lub wieloosobowych oraz w służbie obchodowej dzielnicowych dopuszcza się prowadzenie szczegółowego zapisu przebiegu podejmowanych czynności przez policjanta, który wykonywał czynność. Pozostali policjanci dokonują zapisu w sposób skrótowy, wskazując jedynie miejsce, czas i rodzaj czynności⁸⁵.

Policjant dokumentuje w notatniku służbowym realizowane czynności służbowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz inne, niezbędne informacje dotyczące przebiegu służby⁸⁶. Zapisy w notatniku służbowym dotyczą wykonywanych czynności służbowych, w szczególności: legitymowania osób, ze wskazaniem podstawy faktycznej, podjętych interwencji i sposobu ich załatwienia, czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego, czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem broni palnej (...) ⁸⁷.

W celu uproszczenia procedury dokonywania wpisów dopuszcza się stosowanie następujących symboli literowych określonych w wytycznych, np.: **O** – obchód, **PP** – patrol pieszy, **PZ** – patrol z wykorzystaniem środka transportu, **K** – konwój, **D** – doprowadzenie, **A** – udzielona asysta, pomoc, **L** – osoba legitymowana, **Z** – osoba zatrzymana, **ZN** – osoba zatrzymana nieletnia, **ZP** – osoba zatrzymana poszukiwana, **ZW** – osoba doprowadzona w celu wytrzeźwienia, **P** – zastosowany środek oddziaływania pozakarnego na podstawie art. 41 kw. (pouczenie), **MKK** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego kredytowanego, **MKG** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego gotówkowego, **MKZ** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego zaocznego, **NCW** – sporządzenie notatki celem przeprowadzenia czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie, **KP** – kontrola drogowa, **KT** – kontrola stanu trzeźwości kierującego, **KN** – badanie kierującego na zawartość środków działających podobnie do alkoholu, **ZPJ** – zatrzymanie prawa jazdy, **ZDR** – zatrzymanie dowodu rejestracyjnego, **KO** – kontrola osobista, **KB** – kontrola bagażu, **KMZ** – kontrola miejsca zagrożonego, **KZO** – kontrola zabezpieczenia obiektu, **IW** – interwencja własna: **IWP** – interwencja własna w miejscu publicznym, **IWD** – interwencja własna domowa, **IZ** – interwencja zlecona: **IZP** – interwencja zlecona w miejscu publicznym, **IZD** – interwencja zlecona domowa, **NK** – sporządzenie Niebieskiej Karty, **ZMZ** – zabezpieczenie miejsca zdarzenia, **KD** – wykonywanie czynności na miejscu kolizji drogowej, **WD** – wykonywanie czynności na miejscu wypadku drogowego, **ŚPB** – użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego, **BP** – użycie lub wykorzystanie broni palnej, **SPU** – użycie sygnałów pojazdu uprzywilejowanego, **UP** – poinformowanie osoby, wobec której podjęto czynność, o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzania czynności określonych w innych przepisach⁸⁸.

Symbole te umieszcza się na marginesie notatnika przy oznaczonej czynności, a w przypadku ich powtarzania się wprowadza się oznaczenia cyfrowe w postaci cyfr arabskich przy oznaczeniach literowych określających daną czynność, np. L1, L2, L3 itd.⁸⁹

Policjant prowadzi tylko jeden notatnik służbowy, w którym zabrania się wrywania stron i zacierania zapisów⁹⁰. Podobnie jak w innej dokumentacji policyjnej, nie można przeprawiać zapisów, korektorować (białkować) lub ich zakreślowywać. W przypadku dokonania błędnego wpisu należy go skreślić (jednokrotnie), opatrzyć datą oraz wzorem podpisu policjanta

⁸⁴ § 4 ust. 5 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁸⁵ § 4 ust. 6 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁸⁶ § 4 ust. 1 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁸⁷ § 4 ust. 2 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁸⁸ § 6 ust. 1 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji ze zmianą wprowadzoną pkt 3 wytycznych nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r.

⁸⁹ § 6 ust. 2–3 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

⁹⁰ § 8 i 9 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

i wykonać prawidłowy wpis. Wpisy w notatniku powinny być estetyczne, przejrzyste, bez nieuzasadnionego pozostawiania pustych linijek i w miarę możliwości prowadzone ścisłym oraz czytelnym pismem.

Oprócz zapisów z przebiegu odprawy do służby policjant służby patrolowej w notatniku służbowym ma obowiązek zapisywać informacje i dane z realizacji istotnych działań i czynności związanych ze służbą, ewentualne kontrole przełożonych w służbie oraz wpisy podsumowania, rozliczenia i zakończenia służby. W rezultacie dokument ten powinien nie tylko odzwierciedlać przebieg każdego dnia służby, ale również zawierać informację o dniach, w których służba nie jest pełniona (chodzi o szkolenia, dni wolne, urlopy, delegowania, okresy pobytu na leczeniu itp.). Podstawowym celem prowadzenia notatnika jest udokumentowanie przebiegu oraz rzeczywistego czasu służby policjanta, tak aby w sytuacjach koniecznych można było wiarygodnie określić czynności, jakie policjant realizował, ze względu na wymogi statystyczne czy też zapewnienia bezpieczeństwa prawnego policjanta. Dokument ten stanowi także podstawę do sporządzania kolejnych rodzajów dokumentacji policyjnej, zestawień i sprawozdań statystycznych oraz ocen policjantów.

Po zapisaniu wszystkich stron notatnika policjant zdaje go przełożonemu (kierownikowi ogniwa lub referatu), po czym dokument jest archiwizowany i przechowywany zgodnie z posiadaną klauzulą ochrony informacji niejawnych, nie krócej jednak niż 5 lat⁹¹. W miejsce zdanego policjant powinien otrzymać nowy notatnik, kwitując odbiór własnoręcznym podpisem w rejestrze notatników⁹².

Prawidłowo i rzetelnie prowadzony notatnik służbowy stanowi dużą wartość w służbie każdego policjanta. Dokument ten jest ważnym źródłem informacji o czynnościach w czasie służby oraz o absencji w służbie (szkolenia, dni wolne, urlop, zwolnienie lekarskie). Zawarte w nim wpisy pozwalają przełożonym dokonywać wiarygodnych ustaleń oraz obiektywnych ocen dotyczących zaangażowania każdego z policjantów oraz efektywności pełnionej przez nich służby. Natomiast policjantom dokonującym tych zapisów zapewniają obronę dowodową przed ewentualnymi pomówieniami i fałszywymi oskarżeniami.

⁹¹ § 7 ust. 3 wytycznych nr 2/2007 KGP w związku z zarządzeniem nr 93 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji (Dz. Urz. MSWiA z 2008 r. Nr 1, poz. 1).

⁹² Zob. § 2 ust. 1 wytycznych nr 2/2007 Komendanta Głównego Policji.

Literatura

- Czarnecki K., Osierda, A. Węglowski T., *Analiza zagrożeń*.
- Dajewski Brzozowski A., *Organizacja służby prewencyjnej w jednostkach Policji*, WSPol., Szczytno 2001.
- Dyduch L., *Przygotowanie i dyslokacja służby patrolowej policjantów*, CSP Legionowo 2012.
- Garbarz R., Kopczyński A. i in., *Elementy organizacji służby. Odprawa do służby prewencyjnej*, t. 1, Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji, lipiec 2009.
- Janicki P., *Organizacja służby i kierowanie. Podstawowe pojęcia*, Słupsk 1998.
- Majchrowski W.S., *Zlecenie zadań służbowych w Policji. Zarys problematyki*, Słupsk 2013.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz. U. Nr 131, poz. 1471, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie uzbrojenia Policji (Dz. U. poz. 1738, z późn. zm.).
- Zarządzenie nr 734 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 2007 r. w sprawie stosowania środków łączności radiowej, organizacji łączności radiowej oraz sposobu prowadzenia korespondencji radiowej w jednostkach organizacyjnych Policji (Dz. Urz. Nr 15, poz. 619).
- Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 119, z późn. zm.).
- Zarządzenie nr 93 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji (Dz. Urz. MSWiA z 2008 r. Nr 1, poz. 1).
- Zarządzenie nr 1120 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie określenia przypadków, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 104).
- Zarządzenie nr 453 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie form i metod przetwarzania informacji wspomagających kierowanie niektórymi działaniami Policji podejmowanymi w celu wykonania zadań ustawowych (Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 27, z późn. zm.).
- Zarządzenie nr 14 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 kwietnia 2014 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP poz. 35).

Zarządzenie nr 71 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości oraz systemu kontroli zarządczej w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 142).

Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.).

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (Dz. Urz. KGP poz. 97).

Załącznik nr 1

.....
(miejsowość, data)

PROTOKÓŁ ODPRAWY POLICJANTÓW DO SŁUŻBY KONWOJOWEJ w dniu..... w godzinach.....

I. Uczestnicy odprawy:

Liczba policjantów w służbie:

Siły własne:
(liczba policjantów)

Siły przydzielone:
(jednostka organizacyjna) (liczba policjantów)

II. Sprawdzenie konwojentów w zakresie: wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania, znajomości przepisów o wykonywaniu konwojów oraz użycia lub wykorzystania przez policjantów broni palnej i środków przymusu bezpośredniego, stanu psychofizycznego

.....
.....
.....

(sprawdzone i omówione kwestie/wyniki sprawdzenia)

III. Dowódcy i trasy konwojów:

.....
.....
.....
.....

(stopień imię i nazwisko)

(trasa konwoju)

Kierowcy pojazdów służbowych:

.....
.....
.....

(stopień imię i nazwisko)

(nr rej. pojazdu)

(miejsowość)

Szczegółowy wykaz konwojentów i osób konwojowanych podany jest w książce przebiegu służby konwojowej/książce doprowadzeń osób dokumentacja zgodna z § 46 zarządzenia nr 360 KGP z dnia 26 marca 2009 r., z późn. zm.

IV. Zadania:

Prowadzący przypomniał zadania stałe dla dowódcy konwoju oraz konwojentów zgodne z zarządzeniem nr 360/09 KGP (Dz. Urz. 2009.6.29, Dz. Urz. z 2009 r. nr 16, poz. 83, Dz. Urz. z 2013 r., poz. 88, Dz. Urz. z 2014 r., poz. 37).

Przekazał zadania doraźne poszczególnym dowódcą i konwojentom:

Podczas realizacji konwoju przez cały czas obserwować zachowanie się osób konwojowanych w celu zapobieżeniu wydarzeniom nadzwyczajnym.

Polecenia prowadzącego odprawę: (np. o zastosowaniu wzmożonych środków ostrożności w postaci założenia konwojowanemu kajdanek zespolonych).

.....

Prowadzący przypomniał zasady wzajemnej asekuracji i bezpieczeństwa w służbie, dbałości o powierzone mienie oraz posiadany sprzęt.

V. Przydzielone dodatkowe wyposażenie do służby:

.....

VI. Zapoznanie z telegramami, pismami i poleceniami:

.....

.....

.....

VII. Odprawiający udzielił odpowiedzi na ewentualne pytania odprawianych oraz stosowana motywacja do służby:

.....

(wpisać, czego dotyczyły pytania, oraz wskazać sposób motywacji)

VIII. Odprawę przeprowadził i zatwierdził notatniki odprawianych do służby:

.....

(wpisać stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe/pieczętka imienna)

.....

(podpis prowadzącego odprawę)

Formularz książki służby w patrolach, obchodach i na posterunkach

.....
(stempel, jednostki)

K S I A Ź K A S Ł U Ź B Y
w patrolach, obchodach i na posterunkach

.....
(nazwa pododdziału, ogniwa, inspektoratu)

Zawiera stron

Rozpoczęto dnia

Zakończono dnia

Lp.	Stopień, imię i nazwisko	Stanowisko służbowe	Rodzaj służby (patrol pieszy, zmotoryzowany, posterunek, obchód itp.)	Czas służby godziny			Miejsce służby			Uwagi
				od	do	Razem godzin	Nr sektora	Nr rejonu	Nr miejsca zagrożenia i czas pełnienia służby	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

PROTOKÓŁ nr/2012 r. ODPRAWY POLICJANTÓW DO SŁUŻBY PATROLOWEJ
w dniu w godz. Z
(nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

I. Liczba stawionych do służby policjantów/funkcjonariuszy:

– własnej jednostki organizacyjnej

..... ,
– oddziałów prewencji Policji

..... ,
– ogniwa wywiadowców prewencyjnych

..... ,
– innych jednostek/komórek Policji

..... ,
– podmiotów pozapolicyjnych

..... ,
(wpisać liczbę oraz inicjały nazw podmiotów, np.: ŻW, SM, SOK itp.)

Razem policjantów

II. Policjanci innych komórek organizacyjnych uczestniczących w odprawie:

.....
(wpisać stopień, imię i nazwisko oraz nazwę komórki)

III. Stan przygotowania policjantów do służby:

.....
(stan psychofizyczny, wymagane do służby wyposażenie i uzbrojenie, przepisowe i estetyczne umundurowanie –
wpisać ewentualne uwagi, polecenia)

IV. Określenie składów patroli i ich dowódców, przydzielenie kryptonimów, rejonów służbowych oraz ceduł służbowych zgodnie z punktem niniejszego protokołu.

V. Zapoznanie z wydarzeniami zaistniałymi minionej doby na terenie podległym miejscowej jednostce Policji lub mającymi z nim związek

.....
(wpisać nr KS/KW – przedstawić metodę działania sprawców, ewentualne ich rysopisy, oznaczenie i rodzaj utraconego mienia itp.)

VI. Zapoznanie z poleceniami kierownictwa oraz telefonogramami z minionej doby

.....
.....
(wpisać stopień, imię i nazwisko przełożonego oraz l. dz. lub l. KW/KS w przypadku telefonogramów)

VII. Zapoznanie i informacjami o skradzionych i poszukiwanych pojazdach na podstawie komunikatu OMEGA

.....
(wpisać początkowy i końcowy numer komunikatów, tj. od nr do nr)

VIII. Przekazano/Nie przekazano poszczególnym patrolom zadania doraźne*.

IX. Udzielono instruktażu w zakresie:

- taktyki pełnienia służby oraz realizacji zadań,
- zachowania zasad bezpieczeństwa w czasie służby,
- unikania ewentualnych błędów i uchybień stwierdzonych w poprzednich służbach,
- bezpiecznego i właściwego użytkowania powierzonego mienia,
- właściwej realizacji zadań stałych, w tym stosowania uprawnień służbowych.

X. Poinformowano o stopniu, imieniu i nazwisku policjanta(ów) uprawnionego do nadzoru i kontroli służby tego dnia

.....
(wpisać ww. dane policjanta/policjantów)

XI. Udzielenie odpowiedzi na ewentualne pytania odprawianych oraz stosowana motywacja do służby

.....
(wpisać, czego dotyczyły pytania oraz wskazać sposób motywacji)

XII. Odprawę przeprowadził i zatwierdził notatniki odprawianych do służby

.....
.....
(wpisać stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe /pieczętka imienna)

XIII. Odprawę zakończono o godz.

XIV. Dyslokacja patroli

(wpisać rodzaj lub nazwę patroli)

<p>Patrol nr 1 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>	<p>Patrol nr 2 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>
<p>Patrol nr 3 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>	<p>Patrol nr 4 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>
<p>Patrol nr 5 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>	<p>Patrol nr 6 pieszy/zmotoryzowany*</p> <p>w godz., krypt., w składzie: d-ca, radiowóz nr rej.</p> <p>oznakowany/nieoznakowany* nr takt., przydzielony rejon służbowy</p> <p>.....</p> <p>Zadania doraźne</p> <p>.....</p> <p>Miejsce i czas przerwy</p>

Przykładowy zapis policjanta z odprawy do służby patrolowej w notatniku służbowym

<p>Data i godz. 28.05.2015 r. 14.00–14.30</p>	<p>SŁUŻBA NA DZIEŃ 21.05.2011 r. w godz. 14.00–22.00.</p> <p>Patrol pieszy w składzie: post. Sebastian Kania – dowódca patrolu, post. Adam Zalewski. Kryptonim WS 350-10.</p> <p>Rejon służbowy: kwadrat ul. Kopernika, ul. Cicha, ul. Skorupki, ul. Sielankowa.</p> <p>Planowana przerwa w służbie w godz. 17.00–17.20 w rejonie służbowym (lub w uzgodnieniu z dyżurnym).</p> <p>Odprawiający sprawdził umundurowanie i wyposażenie odprawianych, ich wygląd zewnętrzny, stan psychofizyczny, wiedzę i umiejętności zawodowe, w tym szczególnie znajomość zasad, przypadków i warunków użycia broni palnej i środków przymusu bezpośredniego.</p> <p>Następnie zapoznał się z komunikatami OMEGA: – poszukiwanie skradzionego w dniu 27.05.2015 r. w godz. wieczornych samochodu marki Renault Scenic kol. czarny nr rej. WL 3824C z terenu Legionowa.</p> <p>Zapoznał fotokomunikatami osób poszukiwanych:</p> <p>Adam Sowa s. Jacka, ur. 11.10.1979 r. w Warszawie, zam. Chotomów, ul. Sowińskiego 3/6, podejrzany o uprowadzenie nieletniego Patryka Sowy z terenu Skierd, gm. Jabłonna w dniu 25.05.2015 r.,</p> <p>Haliny Kamion c. Henryka, ur. 11.02.1990 r., zam. Serock, ul. Jaracza 12/35, podejrzanej o wyłudzenie 1 mln zł na szkodę firmy „Cros” w Warszawie, ul. Klonowa 334/21 w okresie 2014 r.</p> <p>Przypomniat zadania stałe – zgodnie z wpisem ostatniej strony notatnika służbowego, po czym przedstawił zadania doraźne: ustalenie pobytu Ryszarda Wołka zam. Legionowo, ul. Kwiatowa 16/8 i doręczenie mu wezwania do stawienia się w Sądzie Rejonowym w Legionowie w charakterze oskarżonego w dniu 16.06.2015 r. godz. 11.15, pokój 24 do sprawy RSD – 436/15.</p> <p>Obserwacja, patrołowanie i nasilenie legitymowań młodych osób w rejonie pubu „Koliber” w Legionowo, ul. Narutowicza, pod kątem wykroczeń chuligańskich oraz spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych.</p> <p>Kontrola piwnic bl. nr 17 przy ul. Królowej Jadwigi.</p> <p>Odprawiający przypomniał o zasadach dbania o powierzone mienie, wzajemnej asekuracji i bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności służbowych.</p> <p>Odprawę przeprowadził: st. asp. Kamil Bruks – Kierownik Ognia Patrolowo-Interwencyjnego KPP Legionowo.</p>
---	--